

Kahan

PŘÍBRAM

10 | **KAŽDÝ
STROM BUDE DOBRÝ**

Rozhovor s ředitelem MLP
Františkem Chytkou

14 | **ŠANCE PRO NÁMĚSTÍ
I HLAS OBČANŮ**

Chystá se rekonstrukce
náměstí J. A. Alise

18 | **PŘIPRAVTE
SE NA VOLBU**

Letošní ročník participativního
rozpočtu jde do finále

**Turistická sezona letos
začíná v Brdech**

Výběr z nabídky:

Pronájem garáže v Příbrami I – Fantova louka. Garáž je po generální opravě.
Cena: 1.300 Kč/měsíc + kauce a provize RK

Prodej chalupy v Obecnici s modernizovaným bytem 3+kk. ENB: G. Cena: 1,29 mil.

Prodej RD v Suchdole u Prosenické Lhoty z roku 1983, 4+1 s příslušenstvím, pozemek 858 m². ENB: G. Cena: 2,49 mil. Kč

Prodej zánovního 3+kk (72,1 m²) s terasou (11,8 m²) ve viladomě 3 km od Příbrami. ENB: zatím G. Cena: 2,7 mil. Kč

*Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...*

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

Štípané palivové dřevo

Jehličnaté měkké dřevo v délce cca 35 cm

850 Kč/1prms vč. DPH

(smrk, borovice, modřín, jedle)

Listnaté tvrdé dřevo v délce cca 35 cm

1 200 Kč / 1prms vč. DPH

(bříza, dub)

1 prms = prostorový metr sypaný

Doprava v Příbrami a okolí (15 km) ZDARMA při odběru min. množství 5 prms

Místo: za Balonkou v areálu Veolie – čistírna odpadních vod, za sběrným dvorem TS Příbram

Doba prodeje: vždy v pátek od 7 do 14 hodin

Možnost objednání a další informace na telefonu 604 210 066, 730 150 655 nebo na www.mlpribram.cz, mlpribram@mlpribram.cz.

Dále nabízíme dříví přímo z lesa jehličnaté palivové dřevo v délkách 2–4 m

cena za 1 prm je 500 Kč včetně DPH
Nabídka platí do vyprodání zásob.

1 prm = prostorový metr

Doprava, naložení a složení v okolí Příbrami (15 km) při odběru minimálního množství 5 prms je ZDARMA.

Bližší informace na telefonu 703 956 054, 730 150 654

REALITNÍ PORADNA:

Plusy a minusy zrušení daně z nabytí nemovitosti

Od 30. dubna byla média plná informací (kromě koronaviru) o zrušení daně z nabytí nemovitosti. Chtěl bych podotknout, že jde o rozhodnutí vlády, které zatím není upraveno zákonem. Protože se nebude schvalovat v legislativní nouzi (což znamená zrychlený proces), budeme čekat ještě měsíce, než toto zrušení oficiálně vyjde ve Sbírce zákonů. Tomuto aktu předchází tři čtení v Poslanecké sněmovně, následně hlasuje Senát, který může návrh zákona buď vrátit do Poslanecké sněmovny, nebo ho schválit. Pokud ho vrátí, opět o návrhu hlasuje Poslanecká sněmovna, ale tentokrát potřebuje 101 hlasů, následně musí být zákon podepsán prezidentem ČR a teprve po jeho podpisu a vyhlášení ve Sbírce zákonů je toto zrušení platné. Nyní se bavíme o horizontu několika měsíců, což, jak sami víte, je spousta času, a mnoho věcí se může ještě změnit.

Pokud budeme vycházet z toho, že se návrh schválí v předloženém znění, musíme se ještě zamyslet nad dalšími změnami, které jsou se zrušením této daně spojeny, a to je zrušení možnosti odpočtu zaplacených úroků ze základu daně a prodloužení časového testu z pěti na 10 let (o co se jedná, zmiňuji ke konci článku). Připravil jsem si pro vás tabulku, jak se projeví odpočty úroků vůči zaplacené dani z nabytí nemovitosti a v jejich rozdílu. Vztaheno na 30letou splatnost v různých variantách.

Kupní cena nemovitosti	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč
Výše hypotéky	2 000 000 Kč	1 800 000 Kč	1 600 000 Kč	1 400 000 Kč
LTV	100 %	90 %	80 %	70 %
Úroková sazba	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Splatnost	30 let	30 let	30 let	30 let
Celkové zaplacené úroky za dobu splatnosti	844 870 Kč	760 383 Kč	675 896 Kč	591 409 Kč
Daňová úspora z odpočtu úroků	126 731 Kč	114 057 Kč	101 384 Kč	88 711 Kč
Daňová úspora z daně z nabytí	80 000 Kč	80 000 Kč	80 000 Kč	80 000 Kč
Rozdíl	46 731 Kč	34 057 Kč	21 384 Kč	8 711 Kč

Z tabulky je patrné, že ve všech variantách z dlouhodobého hlediska člověk, který si vezme průměrnou hypotéku na koupi nemovitosti, nevydělá. Nicméně chápu, že při koupi nemovitosti je příjemnější jednorázově ušetřit větší objem peněz. A poslední zmínkou je prodloužení časového testu z pěti na 10 let. Jedná se o prodej nemovitostí, které nejsou určeny pro vlastní bydlení. Tato lhůta znamená, že pokud jsou v tomto časovém horizontu nemovitosti prodány se ziskem, bude se vztahovat na tyto transakce povinnost odvedení daně z příjmu.

Doufám, že se mi alespoň částečně povedlo nastínit a vysvětlit problematiku tohoto tématu. Není v mých silách objasnit v tomto článku vše detailně, ale jsem připraven s vámi opět diskutovat, sejít se a probrat vaši konkrétní situaci, případně ji pomoci vyřešit. **Ač to nevypadá, transakce na příbramském realitním trhu se nezastavily.** Mluvím nyní z osobní zkušenosti, proto pokud váháte s prodejem či nákupem, nemusíte.

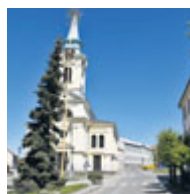
Mohu vám vysvětlit, jak se promítnou tyto změny a současná situace i do vašeho záměru prodeje či koupě. V případě konkrétních detailů mě určitě kontaktujte tak, jak to děláte dosud.

Mgr. Milan Vančát, realitní a hypoteční makléř

607 999 479, milan.vancat@re-max.cz, www.milavancat.cz

OBSAH ČÍSLA

- 6** TURISTICKÁ SEZONA LETOS ZAČÍNÁ V BRDECH
- 10** KAŽDÝ STROM BUDE DOBRÝ. ROZHOVOR S ŘEDITelem MLP
- 11** PO DESETILETÍCH BUDE MÍT PŘÍBRAM NOVOU ŽELEZNIČNÍ ZASTÁVKU
- 14** ŠANCE PRO NÁMĚSTÍ I HLAS OBČANŮ
- 16** VÝSUVNÉ SLOUPKY ZABRÁNÍ NEOPRÁVNĚNÉMU VJEZDU
- 18** STARTUJE HLASOVÁNÍ O NEJLEPŠÍCH NÁVRZÍCH PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

TURISMUS V DOBĚ POST-COVIDOVÉ

Okolnosti minulých týdnů a měsíců nám „malinko“ udělaly čáru přes rozpočet prakticky ve všech oblastech našich životů. Někdo nemohl do práce, někdo naopak do práce musel více než kdy jindy. Podnikatelé přišli o zisky, studenti o každodenní vzdělávací stereotyp v lavicích, většina z nás přišla o klid a pravděpodobně všichni jsme tak trochu přišli o plány na cestování. Sám jsem toho příkladem, neb ještě na počátku února jsem se těšil na březnovou dovolenou v mé oblíbené italské Paganelle. Z pochopitelných důvodů se do Itálie nejelo. Kromě suvenýrů v podobě vína, sýru a těstovin bych rodině dovezl i super chorobu, a to by rozhodně nebylo fér.

V době, kdy platila nejpřísnější opatření a nesmělo se prakticky nic z toho, co dělá náš život příjemnějším, zjistilo mnoho lidí, že i taková banalita jako procházka po lese nebo po louce může být aktivitou, na kterou se těšíme a o které pak do telefonu známým barvitě a v superlativech vyprávíme. Ono je tělu totiž vcelku jedno, vyplaví-li se veselé hormony při drahém wellness pobytu v noblesním resortu nebo úplně zadarmo v lese nad Orlovem.

Cestování a turismus budou trochu jiné i v budoucnu. Předně si budeme více vážit toho, že se vůbec někam podíváme. Také jsme si díky omezení pohybu uvědomili, jak hezké je to u nás. A tím u nás nemyslím jen naši republiku, ale i region Příbramska, oblast Brd a Podbrdská. Konkrétně tento kraj úplně vybízí k tomu, aby byl objeven, navštěvován a právem veleben. Ty kopce, které máme doslova za humny, nabízí nepřehledné množství příležitostí k novým zážitkům. Díky tomu, že byl vojenský újezd zpřístupněn veřejnosti, stal se z našeho města a z jeho okolí bod turistického zájmu s velikým potenciálem. Celá turistická oblast Brd a Podbrdská má podle slov odborníků na cestovní ruch přímo miliardový roční potenciál, který čeká jen na své objevení a uchopení.

Říká se, že na všem špatném se vždy najde alespoň něco dobrého. Tím dobrým v oblasti turismu je fakt, že lidé více začali vnímat krásy a hodnotu svého bezprostředního okolí. Zkusme si tenhle stav udržet co nejdéle a věnujme více pozornosti tomu, co je kolem nás. Toho krásného, kouzelného a jedinečného nabízí krajina kolem nepřehledné množství.

■ Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Obchody v zóně Cíl jsou otevřeny	4
Dlouhý kámen: vrcholová partie mezi Tokem a Houpákem	9
K problémům s parkováním patří i nízký respekt vůči pravidlům	12
Koronakrise uspíšila renovaci divadelního hlediště	16
SZM: Přípravy na letní sezonu jsou v plném proudu	17
Místo bezpečné, ale ne klidné	20
Vodné a stočné levnější díky snížení sazby daně	21
V dubnu přibylo přes dvě stě dřevin	22
Uklidme si ve skříních, kuchyních, ale nejdříve sami v sobě	23
Příbramské školy se naučily fungovat i v čase pandemie	25
Do života jí vstoupily válka, znárodnění, sovětská okupace i Listopad	27
Barokní sídlo za Marie Terezie - pokračování o Zárybnickém dvoře (II.)	28
Kalendárium	29
Diskuse o parkování v Příbrami	30

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 650 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu, nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 19. do 22. května 2020. Foto na titulní straně: L. Renner.

Příbram nesouhlasí s odtěžením odvalů

Město nesouhlasí s tím, aby byl využit materiál z odvalů jámy č. 11 a č. 19 při realizaci dopravních staveb. Se žádostí o vyjádření se na Příbram obrátil státní podnik DIAMO. Společnost argumentuje přínosem záměru pro odtěžení odvalů, rekultivaci a navrácení původního vzhledu okolní krajiny. Dále by se údajně mohl využít odpadní materiál pro stavební účely, čímž by se snížila míra těžby dalších přírodních zdrojů. Příbramští radní reagovali nesouhlasně z obavy ze zvýšení dopravní zátěže, která by negativně ovlivnila zejména obyvatele v části Bytíz. Stejně tak město poukazuje na zvýšení negativního účinku prašnosti, hluku, vibrací a škodlivého záření. Příbramští také upozorňují, že by odtěžování odvalu mělo negativní dopad na turistický ruch. V případě jámy č. 15 město podmiňuje svůj případný budoucí souhlas znalostí důsledků a dopadu na životní prostředí.

Foto: Luboš Toman

Nové hřiště pro Žežice

V osadě Žežice vznikne nové basketbalové hřiště s jedním košem, a to v rámci participativního rozpočtu Středočeského kraje. Město Příbram se na projektu finančně nepodílí, ale po vybudování hřiště převezme, bude je užívat a udržovat. Nové sportoviště vznikne v areálu současného žežického hřiště, které je ve vlastnictví města Příbram.

Parkoviště se proměnilo v autokino

Do konce května lze v Příbrami navštívit autokino s kapacitou 50 vozů na jedno promítání. Projekce se konají každou květnovou sobotu od 17.00 a 21.00 na parkovišti pod Svatou Horou. Oba promítací časy nabízejí vždy stejný film. „Promítá se na LED obrazovku a zvuk je pouštěn přímo do autorádií jednotlivých vozů, což znamená, že nedochází k rušení nočního klidu. V automobilu mohou při jednom představení být maximálně dvě osoby a cena vstupenky za vůz činí 250 korun a poplatky pro rezervací systém goout.cz,“ přiblížil Vlastimil Ševr, vedoucí Městského kulturního centra Příbram. Padesát korun z každé prodané vstupenky směřuje na transparentní účet města Příbram. Při promítání funguje také stánek s občerstvením a objednávky jsou divákům distribuovány přímo do vozu.

MLP prodávají zvěřinu z místních lesů

Městské lesy Příbram prodávají zvěřinu ze svých honiteb. Maso se nabízí v celých kusech, tedy včetně srsti a bez hlavy a běhů (kromě prasete divokého, jež se musí prodávat s hlavou a běhy). Zvěř se váží celá. Ceny za kilogram masa včetně DPH jsou následující: jelení 69 Kč; srnčí 95 Kč; prase divoké - do 20 kg 18 Kč, nad 20 kg 35 Kč. Zájemci mohou kontaktovat zodpovědné pracovníky Městských lesů Příbram (František Mlynář na tel. 703 956 054, Dagmar Pitrová na tel. 730 150 655), kteří upřesní místo a čas výdeje zvěřiny. V případě zvýšené poptávky bude zvěřina dodávána podle pořadníku.

Mateřské školy v plném provozu

Od začátku května jsou znovu otevřeny mateřské školy zřizované městem. V pondělí 11. května začaly opět fungovat Dětské skupiny a rehabilitační stacionář. Podle pravidel Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nemusí děti nosit roušku a jejich počet ve třídách není omezen. Provoz školek byl v březnu zastaven, aby se omezilo šíření nového typu koronaviru.

Obchody v zóně Cíl jsou otevřeny

Rekonstrukce vnitrobloku Cíl na sídlišti pokračuje bez přerušení. Město revitalizuje celou oblast tak, aby se zlepšil život zdejších obyvatel. Jsou rekonstruovány inženýrské sítě, opravuje se schodiště a na povrchu pak přibude osvětlení a zejména zeleň, která ve vnitrobloku chyběla. I během stavebních prací jsou zdejší obchody v provozu.

Na Cenu Ď bylo nominováno šest osobností a spolků

Letos poprvé se Příbram zapojila do projektu Cena Ď, kdy lidé mohli nominovat své spoluobčany, kteří se podle nich o něco záslužného přičinili. Z facebookového hlasování nakonec postoupily Gabriela Šejbová za spolek Babíkov a Jana Puklová Havelková za spolek Radost Příbramčákům. Tyto dámy a spolek nominovalo město pro celostátní kolo Ceny Ď, která má podtitul „dík mecenášům a dobrodincům“. S ohledem na aktuální situaci byla hlasování v dalších kolech posunuta až na září letošního roku.

Atelier Rákos připraví dokumentaci pro Čekalíkovský rybník

Projektovou dokumentaci pro vybudování parku kolem Čekalíkovského rybníka v Příbrami vypracuje společnost Atelier Rákos. Zakázku malého rozsahu přidělila rada města na základě doporučení stálé hodnotící komise o posouzení a hodnocení nabídek. Cena zakázky činí 950 000 korun bez DPH.

Příbram si připomněla konec války

Na začátku května si Příbram připomněla 75. výročí od konce 2. světové války. Řada akcí spojených s touto událostí byla zrušena, v Příbrami se uskutečnil pietní akt, ovšem s vyloučením veřejnosti. Vzpomínkové akce se tak účastnilo pouze vedení města a ředitel Hornického muzea, který připomněl průběh květnových dnů roku 1945 na Příbramsku. „Poprvé v historii se pietní akt musel konat v rouškách a bez přítomnosti veřejnosti. To nijak nesnižuje význam události. Stále bychom měli mít na paměti, že naši předci před 75 lety řešili mnohem závažnější situace a musíme jim být vděční, že se nevzdali i za cenu ztráty života,“ uvedl po pietním aktu starosta města Jan Konvalinka. Přítomní měli roušky v barvách příbramské vlajky.

Nová poradna pomůže se snižováním váhy i správnou životosprávou

Příbramská nemocnice spustila novou poradnu nutričních terapeutů. V provozu je od 11. května a zaměřuje se na pacienty i širokou veřejnost. V první fázi bude otevřena každý čtvrtek od 8.00 do 16.30 ve vyvýšeném přízemí budovy A. Na konzultaci či měření je nutné se předem telefonicky objednat. Poradna nutričních terapeutů nabízí například pomoc při sestavení jídelníčku a rozeznávání vhodných potravin a orientaci v etiketách výrobků. Slouží i lidem, kteří mají diagnostikované onemocnění, jež vyžaduje určitý dietní režim. Další skupinou potenciálních klientů jsou lidé s alergií, nebo nesnášenlivostí určitých potravin. V tomto případě nutriční specialista poradí, jak adekvátně nahradit tyto složky potravy. Vzdělaní specialisté také pomohou lidem se snížením nadváhy bez drastických a nespolehlivých diet. Pro určení postupu

je využívána speciální diagnostická váha, která umožní rozbor jednotlivých tělesných parametrů, jako je množství tuku v těle, určení metabolického věku či procent svalové hmoty. Poradna nutričních terapeutů nabízí různé zvýhodněné balíčky služeb. Některé z nich jsou také hrazeny ze zdravotního pojištění. Pro více informací a objednání kontaktujte poradnu na tel. 318 641 410 nebo e-mailu nutricniporadna@onp.cz.

Osvojte si psího partáka

Pišta je přibližně osmiletý hladkosrstý jezevčík, který žije v útulku už čtyři roky. Je to pejsek dominantní povahy a vlivem toho se z adopce už několikrát vrátil do útulku. Není vhodný k dětem ani k ostatním zvířecím mazlíčkům. Čeká na pánička, který si s ním poradí.

Árny má asi deset let a vůči lidem je přátelský. V polovině července loňského roku byl nalezen uvázaný u útulku v Lazci.

Deny je asi tříletý kastrováný kříženeček labradora. Zpočátku se chová nedůvěřivě a není vhodný k ostatním zvířatům.

Klárka je kříženka stafordšírského teriéra. Jsou jí asi dva roky, chová se přátelsky, ale trochu dominantnější je vůči ostatním psím kamarádům. Doporučujeme ji jako jedináčku do domku se zahradou.

Podrobnější informace: utulekpribram.cz, info@utulekpribram.cz, telefon: 318 629 531, 777 705 616

Sbírka pokračuje

Příbram vyhlásila veřejnou sbírku na pomoc osobám, které byly těžce zasaženy pandemií koronaviru, a subjektům, jež těmto osobám poskytují podporu. Přispívat můžete na transparentní účet 90018-521689309/0800.

Poplatky do konce měsíce

Poplatky za komunální odpad a za psy lze hradit do 30. června 2020. Město preferuje bezhotovostní způsob platby. Číslo účtu pro poplatky za komunální odpad je 1783-521689309/0800, účet pro poplatky za psy je 60038-521689309/0800, variabilní symbol zjistíte na tel. 318 402 241. Z důvodu koronavirové krize v posledních týdnech Příbram posunula termín platby z obvyklého březnového na červnový. Úhrada do konce června je tedy bez jakýchkoliv sankcí.

Program divadla a kina

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

10. 6. 19.00	Splašené nůžky
11. 6. 19.00	Splašené nůžky
15. 6. 19.00	Splašené nůžky
16. 6. 19.00	Splašené nůžky
17. 6. 19.00	Vinnetou – sk. R

DIVADLO A. DVOŘÁKA – LETNÍ SCÉNY

23. 6. 21.00	Balada pro banditu, Lesní divadlo Na Skalce Nové Podlesí u Příbrami
24. 6. 21.00	Balada pro banditu, Lesní divadlo Na Skalce Nové Podlesí u Příbrami
25. 6. 20.00	Balada pro banditu, Zámek Roztoky
26. 6. 21.00	Jak jsem vyhrál válku, Lesní divadlo Na Skalce Nové Podlesí u Příbrami
27. 6. 21.00	Balada pro banditu, Skanzen Vysoký Chlumeč
28. 6. 21.00	Balada pro banditu, Státní zámek Břežnice

KINO PŘÍBRAM

20. 5. 19.00	Bloodshot
21. 5. 19.00	Emma
22. 5. 17.00	Mosley
22. 5. 20.00	V síti
23. 5. 16.00	Frčíme - 3D
23. 5. 19.00	Nejvyšší pocta
24. 5. 16.00	Mosley
26. 5. 19.00	Příliš osobní známost
27. 5. 19.00	Afrikou na Pionýru
28. 5. 19.00	Problémisky
29. 5. 17.00	Frčíme
29. 5. 20.00	Emma
30. 5. 16.00	Dolittle - 3D
30. 5. 19.00	Chlap na střídačku
31. 5. 16.00	V síti

■ **Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břen**

Turistická sezona letos začíná v Brdech

V čase nejprudších karanténních opatření v souvislosti s šířením onemocnění covid-19 se oči mnohých obyvatel Příbrami upnuly k vrcholům Brd. Zde bylo a je možné relaxovat při běhu či na kole i bez ochrany obličeje, a fakticky i obrazně se tak opravdu zcela nadechnout. Opět se potvrdilo, že blízkost Brd k městu je velmi cennou devizou. Turistická sezona tak pro Příbramské letos začíná a vzhledem ke karanténním opatřením možná i skončí „pouze“ výlety do Brd.

Udělejte si rodinný výlet do Brd.

Foto: archiv Kahanu

Vedle ochrany vzácného území Brd vyjádřené především vyhlášením CHKO Brdy v poslední době sílí aktivity směřující k lepší propagaci a zpřístupnění Brd a okolí pro turisty. Otěže této snahy přebírá Turistická oblast Brdy a Podbrdsko. Jaké novinky na prahu turistické sezony připravil nejen tento spolek?

BRDY PRO PĚŠÍ ...

Destinace, kde se můžete ukrýt před civilizací a najít rovnováhu. To je podtitul Turistické oblasti Brdy a Podbrdsko, která funguje na základě dohody členů, kterými jsou Středočeský kraj, města Příbram, Mníšek pod Brdy, Řevnice, Mikroregion Hořovicko a Ekologické centrum Orlov. Od svého vzniku v srpnu 2018 spolek usiluje o jednotnou propagaci celé oblasti Brd a Podbrdsko. Do spolku se mohou zapojit města, obce, neziskové organizace i podnikatelé.

Turistická oblast je poměrně rozsáhlá a v regionu převažují přírodní krásy. Nachází se zde CHKO Brdy, část CHKO Český kras nebo Geoparku Barrandien a na svém okraji je vstupní

bránou do CHKO Křivoklátsko. Leží zde rozsáhlé přírodní parky - Hřebeny a Třemšín a část přírodního parku Středních Čech. Zejména pro letní rekreaci je využíváno okolí Slapské přehradní nádrže na Vltavě a údolí řek Kocáby a Berounky.

Právě v těchto dnech vycházejí nové propagační materiály, které prezentují Brdy a Podbrdsko. Autoři vybrali 10 tipů, kam se vydat na pěší nebo cyklistický výlety po okolí. Zuzana Kučerová, která je v pracovní skupině turistické oblasti za město Příbram, k tomu uvedla: „Připravili jsme náročné trasy pro skutečné vyznavače pěší turistiky a cyklistiky i lehčí vhodně pro rodiny s dětmi. Lze zavítat na nevšední místa s bohatou historií, podívat se na vrcholky brdských hor s dechberoucími výhledy i do ulic měst, která již po staletí vyprávějí svůj příběh.“ Pro lepší orientaci každý výlet doplňuje mapa s krátkým popisem, co zajímavého na turisty čeká. „Výletníky pozveme třeba do krajiny Káji Mařika nebo na vyhlídkovou trasu po Brdech. Jsme si však dobře vědomi toho, že je prakticky nemožné zachytit všechny zajímavé lokality

a památky v jejich rozmanitosti, a proto doporučujeme web brdyapodbrdsko.cz a sociální síť, kde je možné nalézt ještě větší inspiraci,“ doplnila Zuzana Kučerová. Na stejných webových stránkách bude možné také stáhnout uvedenou publikaci.

Sledujte

brdyapodbrdsko.cz

@brdyapodbrdsko

@brdyapodbrdsko

... I PRO CYKLISTY

Během léta bude vyznačeno 12 cyklistických tras a jejich propojek v Brdech, jízda na kole

v Brdech tak bude jednodušší. Další výzvou turistické oblasti je zahrnout Brdskou magistrálu mezi páteřní regionální cyklotrasy Středočeského kraje. Brdská magistrála by vedla z Prahy do Plzně přes Brdskou vrchovinu a navazovala by na stávající cyklotrasy. „V Plzeňském kraji se připravuje úsek Plzeň - Padrtské rybníky, kde byly v letošním roce dokončeny dvě nové cyklostezky u Spáleného Poříčí. Na území Středočeského kraje by byl tedy připraven nový úsek z Jinců do Prahy,“ vysvětlila Zuzana Kučerová. Délka trasy se odhaduje na 50 km. V úseku Jince - Malý Chlumec by bylo nutné najít novou vhodnou trasu (jedná se o asi 15 km), zbytek trasy by mohl vést po stávajících cyklotrasách. Nezbytné také bude upravit návaznosti se stávajícími cyklotrasami. „Navrhujeme, aby se magistrála napojila ve Zbraslavi na Vltavskou cyklistickou cestu,“ dodala Zuzana Kučerová.

I letos je možné při výletech do Brd využít služeb cyklobusu, který vyjel 1. května. Na běžné autobusové lince č. 440555 z Plzně do Příbrami jezdí tzv. Brdský cyklobus od letní sezony 2008. Autobus s cyklovletem kopíruje trasu Plzeň - Starý Plzenec - Spálené Poříčí - Míšov/Brdy - Rožmitál pod Třemšínem - Příbram, a obsluhuje tak turisticky atraktivní body (pod)brdské krajiny. Opět jsou zavedeny i spoje Příbram - Míšov a opačně. Cyklobus jezdí každou sobotu, neděli a svátek až do 28. září 2020 a je zajištěna přeprava minimálně 27 jízdních kol. Z Plzně z Cen-

trálního autobusového nádraží v Husově ulici vyjíždí v 7.45 a směřuje přes Brdy až do Příbrami. Z Příbrami jede v 10.00 s konečnou zastávkou Míšov. Z Míšova nazpět do Příbrami je autobus vypraven ve 13.15. Zpáteční autobus z Příbrami jede přes Brdy nazpět do Plzně v 15.30. Autobus mohou využít jak milovníci cykloturistiky, tak i pěší i běžní cestující. Jízdenky lze koupit v různých nástupních místech, ale také na webu csadplzen.cz/e-jizdenka. Podrobnosti najdete na webu csadplzen.cz/brdy.

Pokud spíše než kolu fandíte běhu, potom si nenechte ujít závod ze seriálu Běhej lesy, který zavítá také do Brd. Vybíhá se 18. července ze Skořic. Poběží se závody na 12 a 21 kilometrů. Účastnit se lze také nesoutěžního běhu pro malé i velké a pro děti jsou připraveny závody na 500 metrů a jeden kilometr.

OCHRANA NA PRVNÍM MÍSTĚ

Význam Brd spočívá především v krásné přírodě, která se zde zachovala mnohdy v nekulturní, divočejší podobě. Proto je důležité sledovat základní pravidla chování. V CHKO nenajdete žádné stravovací ani jiné služby, na výlet si tudíž přibalte vydatnou svačinu i vhodné nápoje. Cestou můžete samozřejmě narazit na mnoho brdských studánek. Dbejte však aktuálních upozornění u těchto zdrojů, ne vždy lze vodu bezpečně užívat. V Brdech nenajdete odpadkové koše, protože by si návštěvníci měli

po sobě uklidit a odnést veškerý odpad. Na území CHKO se nesmí rozdělovat oheň (na což je třeba při současném suchu dvakrát upozornit) ani tábořit, povoleno je však bivakování. V Brdech se chovejte ohleduplně nejen vůči ostatním turistům, ale také fauně a floře.

Ve vlastním zájmu nevstupujte do zakázaných prostorů. Část území je bývalým vojenským újezdem, při nálezů munice s ní nemanipulujte a volejte Policii ČR. Na zpevněných cestách můžete potkat lesní techniku, což je výstrahou zejména pro cyklisty. Nikoliv celé území Brd je pokryté signálem mobilních operátorů, proto se na výlet vybavte i dostatečně podrobnou mapou. Další informace o CHKO Brdy lze získat prostřednictvím infocenter, například v Příbrami, Obecnici, Rožmitále pod Třemšínem, Jincích, Spáleném Poříčí, Hořovicích, Rokycanech nebo Strašicích.

Při dodržování základních pravidel pro chráněné území, a ještě lépe dobrovolně ohleduplném chování zůstanou Brdy lokalitou, do které se lidé budou i nadále vracet hledat klid i rovnováhu ztracenou nejen děním v posledních týdnech a měsících.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

FÄENCY FRIES

**DVAKRÁT
SMAŽENÉ
HRANOLKY
Z ČESKÝCH
BRAMBOR
NOVĚ
I V PŘÍBRAMI!**

E. Beneše 321 / faencyfries.cz / [@faencyfries](https://www.instagram.com/faencyfries)

AMBER PLASMA

**STAŇTE SE HRDÝM DÁRCEM
KREVNÍ PLAZMY A ZÍSKEJTE
ZA ROK AŽ 18.200,- KČ**

(700,- Kč za odběr a 200,- Kč za registraci)

**otevíráme
8. 6. 2020**

**DÁREK
ZDARMA**

2x balení šumivých vitamínů

po předložení této reklamy

Objednání na
www.amberplasma.com
nebo na
+420 602 294 652
po-pa: 8:00-18:00

**Přijďte do nového odběrového centra
v Příbrami - Nám. T. G. Masaryka - Pasáž Horymír**

500,- Kč za doporučení nového dárcem

Řekněte o nás svým známým. Za každého nového dárcem, kterého k nám doporučí, vám po jeho 2 úspěšných odběrech vyplatíme odměnu 500,- Kč.

DARUJTE KREVNÍ PLAZMU, VYLEPŠTE ŽIVOT SOBĚ I DRUHÝM | AMBERPLASMA.COM

Typy na výlety do okolí

Na Padrtské rybníky (29 km, cyklo): Velmi pohodová trasa je namáhavější jen zpočátku při stoupání do obce Nepomuk. Dovede nás na jednu z brdských „ikon“ - na Padrtské rybníky, ale nevynechá ani pěkné vyhlídky v masivu Jahodové hory. Směle ji můžeme doporučit sportovně založeným rodinám, zdatným seniorům, skupinám přátel, firemním týmům i rekreačním cyklistům.

Vyhlídkový okruh přes Třemošnou (3 km, pěší): Velmi hezký je krátký, ale fyzicky poměrně náročný vyhlídkový okruh, který je vhodný spíše pro větší děti, zdatné seniory a vůbec pro všechny, kteří si chtějí udělat krátkou vycházku s pěkným výhledem.

Křešín - Felbabka - Křešín (5 km, pěší): Příjemná a půvabná vycházka, kterou zvládnete i s terénním kočárkem a ocení ji nejen děti, ale také senioři a všichni, kteří se rádi kochají hezkou krajinou. Doporučit ji můžeme i školním kolektivům.

Na střechu Středních Čech (39 km, cyklo): Jedna ze tří nejobtížnějších tras, ale také jedna z nejnádhernějších. Důkladně prověřte vaši fyziku. Je to adrenalinová cesta se spoustou ostrých stoupání, ale také prudkých sjezdů, súžasnými vyhlídkami a nádhernou přírodou, která představí Brdy jako skutečné hory, které nelze podceňovat, byť nedosahují tisícimetrových výšek. Doporučujeme ji proto jen skutečně velmi dobře fyzicky disponovaným jedincům a sehraným skupinám, kteří a které nepřecení své síly a nepodcení terén ani počasí, mají rozvahu, zkušenosti i vhodné vybavení.

Za králem brdských lesů - Třemšín (19 km, pěší): Pokud jste v Brdech, pak navštívit horu, kterou J. Vrchlický nazval králem brdských lesů, je snad až povinnost. Třemšín je hora ikonická a vždy přitahoval pozornost. Cesta přiblíží celou tuto krásnou krajinu, dá nahlédnout do její pohnuté historie a samozřejmě si vychutnáte zdejší kouzelnou přírodu. Vhodná je pro skupiny přátel, romanticky a sportovně založené dvojice, ale vůbec pro všechny, kteří chtějí porozumět duchu této krajiny a potěšit se pobytem v přírodě, jež si částečně zachovala svůj původní divoký ráz.

Jince - Křížatky - Běřín - Jince (7,7 km, pěší): Zajímavá a velmi pohodová trasa může potěšit větší děti, seniory, skupinky přátel, ale třeba vyhovět i relaxačnímu teambuildingovému programu.

Z Příbrami na bunkry na Jordánu a na vrchol Středních Čech (36 km, cyklo): Poměrně náročný výlet svoji délkou, a hlavně převýšením, je ale mimořádně krásný, zvláště když máme štěstí na počasí a dobrou viditelnost. Proto jej doporučujeme jen skutečně sportovně založeným a zdatným seniorům, skupinám přátel a rodinám s velkými a sportovně založenými dětmi.

Přes Žežice a Drozdák (6 km, cyklo): Okruh, který můžete podle potřeby a nálady modifikovat a případně jej ukončit nikoli v doporučeném cíli, ale třeba na Drkolnově u vodního kola nebo na zastávce MHD. I přes počáteční stoupání jej zvládnou větší děti, senioři a rekreační cyklisté a nabídne neotřelé a zajímavé pohledy na Příbram a jeho blízké okolí.

Krajem České mše vánoční za J. J. Rybou (10 km, cyklo): Zvlněná rožmitálská kotlina s rybníky, háji, loukami a říčkou Vlčavou, obklopená zadumanou hradbou brdských lesů, je ústředním motem této cesty, kterou můžeme doporučit větším dětem, seniorům a rekreačním cyklistům.

Dělostřelecká (19 km, pěší): Jedna z nejzajímavějších a nejpůvabnějších tras. Terénem i značným převýšením je vhodná pro zdatnější osoby, skupiny přátel nebo sportovně založené dvojice.

Orlov - Pilská - hřeben Třemošné - Orlov (7 km, pěší): Pohodlná cesta vede hlavně po zpevněných komunikacích, pouze její závěr z hřebene Třemošné do Orlova tvoří poměrně příkrá lesní cesta, přesto lze trasu absolvovat i s vhodným kočárkem.

Fotografie: Jaroslav Hodrment

Výlety včetně map jsou kompletně popsány na webu brdyapodbrdsko.cz.

Dlouhý kámen: vrcholová partie mezi Tokem a Houpákem

Cesta Aliance je jednou z nejvýznamnějších brdských lesních cest, ve své nejvyšší části překlenující sedlo mezi dvěma brdskými vrcholy – Tokem (865 m) a Houpákem (794 m). Vrcholová část Aliance je zároveň důležitou křižovatkou. Tato lokalita se jmenuje Dlouhý kámen.

Z bezlesé severní planiny Toku se otevírá široký pohled k severním hranicím České republiky.

Foto: Jaroslav Hodrment

Pokud se vydáme po Alianci od Obecnice, stoupáme řadou serpentín (zde zelená značka), z nichž se nám postupně vlevo otevírají pěkné pohledy na rozlehlou náhorní planinu Toku (bývalou dopadovou plochu). Blížíme-li se k vrcholu stoupání, jako první zde uvidíme

nezpevněnou, na počátku silně zamokřenou odbočku vlevo, značenou červeně. Tato lesní cesta (navazující na tzv. požární pás) vede přímo k vrcholu Toku, nejvyšší hoře Brd. Pokud se po ní vydáme, začnou se nám postupně po levé straně otevírat rozsáhlá vřesoviště, pokrý-

vající takřka bezlesou severní část náhorní roviny Toku. Právě z těchto partií bývá jeden z nejzajímavějších širokoúhlých rozhledů v Brdech.

Vraťme se ale zpět k Dlouhému kameni. Jako další, naproti předchozí, je zde odbočka vpravo, červeně značená lesní cesta zvaná Travnatá či Trávěnka, která nás dovede k vrcholu Houpáku (na jeho vrcholu je jeden z betonových vojenských srubů). Z něj můžeme přehlédnout nejen bývalou cílovou plochu Jordán, ale za dobrého počasí také podstatnou část severních Čech.

Ale opět se vraťme zpět na Dlouhý kámen. Dále kousek za odbočkou na Travnatou vidíme vlevo další důležitou odbočku, ve skutečnosti se jedná o jakýsi trojúhelník, vyúsťující do zpevněné lesní cesty zvané Dřevěnka. Poté bychom dorazili k lovecké chatě Carvánka.

Pokud z Aliance nikam odbočovat nebudeme, za horizontem klesáme do údolí potoka Reservey (mezi Jordánem a Korunou) a kolem vojenského areálu U Němých pokračujeme k zámečku Tři trubky a dále do Strašic.

Křižovatka Dlouhý kámen je tedy důležitým rozcestím, ze kterého si můžeme naplánovat řadu velmi zajímavých výletů.

■ Jaroslav Hodrment

Lesní cesta Aliance patří k nejvýznamnějším brdským komunikacím.

Každý strom bude dobrý

Prstenec lesů kolem Příbrami, rozkládající se v Brdské vrchovině a Středočeské pahorkatině, se v uplynulých měsících stal vcelku bezpečným a klidným útočištěm mnoha lidí před všudypřítomným tématem koronavirové nákazy. Vlivem sucha a dalších negativních projevů však ohrožení čelí samotné lesy. „Lesy jsou dnes všeobecně ve špatném stavu,“ říká František Chytka, jednatel společnosti Městské lesy Příbram.

Ředitel Městských lesů Příbram František Chytka u mapy „svého revíru“.

Foto: Stanislav D. Břeň

MĚSTSKÉ LESY PŘÍBRAM JSOU OBCHODNÍ SPOLEČNOSTÍ, KTERÁ PEČUJE NEJEN O LESY, ALE TAKÉ O POLNOSTI ČI RYBNÍKY. JAKÝ JE VZTAH ORGANIZACE VŮČI MĚSTU?

Městské lesy Příbram vznikly nejprve jako příspěvková organizace v roce 1993, kdy v rámci restitucí došlo k navrácení historického majetku městu. V roce 2002 se firma stala společností s ručením omezeným. Město Příbram je stoprocentním vlastníkem společnosti a já jako jednatel jsem plně odpovědný radě města. Větší investice a rozhodnutí, roční uzávěrka a celkové hospodaření městských lesů jsou také městskou radou schvalovány. Městské lesy Příbram jsou také dlouhodobým členem organizace Sdružení vlastníků obecních lesů, které pomáhá všem soukromým vlastníkůům lesů s veškerou lesnickou tematikou.

O JAK ROZSAHLÉ ÚZEMÍ SE STARÁTE?

Hospodaříme na území o rozloze 1 250 hektarů. Pokud zapíchnu kružítko v místě radnice a opíšu kružnici o poloměru deseti kilometrů, patří většina těchto lesů městu. Hovoříme o všech okrajových částech přiléhajících k Příbrami. Leží ve dvanácti katastrech, což někdy přináší určité nevýhody. Pracujeme proto vždy po blocích, aby plánová těžba nebo jiný úkon byly ekonomicky výhodné. Roste však počet náhodných prací, jež se plánovat nedají.

MOHL BYSTE PŘIBLÍŽIT SKLADBU LESŮ Z HLEDISKA HISTORIE?

Historickou skladbu lesů známe z doby, než ji člověk začal nějakým způsobem ovlivňovat. Les vypadal úplně jinak, byl to divoký les s většími rozestupy stromů a světlinkami. Dřevo

bylo využíváno pouze jako otop a stavební materiál. S rozvojem zemědělství docházelo k vypalování lesa, stejně jako to dnes sledujeme v rozvojových zemích světa, kde les ubývá a na jeho místě se rozšiřují plochy pro výnosnější kulturní plodiny. Na našem území probíhaly podobné zásahy s ničením lesostepní krajiny ve středověku a dříve. Zemědělci neměli možnost se uživit bez neustálé úpravy krajiny a mířili tam, kde jim zemědělství něco vynášelo. K hospodaření nevládná krajina s kameny a nevhodnou půdou nebyla jejich cílem.

JAK LES VYPADAL V POČÁTKÁCH JEHO HOSPODÁŘSKÉHO VYUŽITÍ?

Hospodářské využití lesa netrvá dlouho, počátek nastartovala před dvěma sty lety Marie Terezie. Aby skončilo divoké nakládání s lesy, zavedla první lesnický patent. Lidé v lesích pastvili a vybírali hrabanku, čímž les ochuzovali, a ten se nemohl vyvíjet. Činnosti člověka byly tak razantní, že chybělo dříví na běžnou činnost jako otop, stavby a v Příbrami i pro využití v dolech. Muselo tedy dojít k zásahům vyšší moci, v té době Habsburků, kteří ustanovili, jak by se mělo hospodařit. Od 18. až 19. století se začala jako porost prosazovat borovice a následně smrk. Důvodem byla společenská poptávka. Smrk se jevil jako dřevina, která rychle odrůstá a je nejlépe využitelná, a také klima bylo pro tuto dřevinu příznivější.

NAVAZUJETE NA HISTORICKOU PÉČI, NEBO JE SOUČASNÝ LESNÍ MANAGEMENT ODLIŠNÝ?

Ve smrkových porostech, které převažují, se pravidla do současné podoby postupně vyvíjela. U nově vzniklých kultur se způsob péče samo-

Pokud přes korunu vidíte oblohu, není smrk v dobrém stavu.

”

zřejmě také mění. U nás preferujeme kotlíkové smíšení, v rámci lesa pak vznikají plošky s dřevinami s podobnými ekologickými nároky. Dále praktikujeme jednotlivé smíšení se shlukem jedinců - jedle, borovice, douglasky, modřínu a smrku. Aktuální sucho změnilo situaci a dřeviny, dříve považované za pionýrské, patří v současnosti k těm, jejichž význam velmi naroste a jako jediné budou na některých místech schopny růst. Rozdělení dřevin na hospodářské a pionýrské se v dnešní době prakticky pomíjí. Každý strom, který v lese poroste, bude dobrý.

V JAKÉ KONDICI JSOU DNES MĚSTSKÉ LESY?

Lesy jsou všeobecně ve špatném zdravotním stavu. Z odborného pohledu mluvíme o defoliaci, tedy úbytku listové nebo jehličné plochy dřevin. U smrku bychom za normálního stavu měli mít šest až devět ročníků jehlic, a reálně jich jsou dva až tři ročníky. Jestliže si stoupnete pod smrk, uvidíte krásné oblohu, protože koruny jsou hodně prořídle. Pokud jsou stromy v dobrém stavu, přes korunu na nebe nedohlédnete. Sucho působí nejen na smrky, ale i na další jehličnaté a listnaté dřeviny - jako první odcházejí například břízy na místních haldách. Některé dřeviny sucho zvládají lépe, jiné čeká útlum nebo zmizí. Listnaté stromy mají výhodu, že mohou své transpirační orgány shodit třeba i v srpnu, a zkrátit tak vegetační dobu. Jehličnany to nedokážou, transpirují neustále a vytvářejí tak kyslík po celý rok. Nelze ovšem vyčlenit jakoukoliv dřevinu z hospodaření, dnes zatracovaný smrk nás zatím z devadesáti procent ekonomicky živí.

MŮŽETE JAKO SPRÁVCE LESŮ ZASÁHNOUT, ABY SE SUCHO NA POROSTU TOLIK NEPROJEVOVALO?

Les je konzervativní a jeho vývoj je pomalejší. Jeden lesník vysadí novou generaci stromů a sklídí se za sto a více let. Mohou nastat limity - kůrovec zlikviduje les, a tím pádem začneme od bodu nula. V takové situaci se nenacházíme a standardně hospodaříme tak, že nahrazujeme jehličnaté monokultury listnatými dřevinami. Holiny po kácení u nás zabírají řádově asi 0,30 hektaru, přičemž zákon dovoluje rozsah

Smrk začínají nahrazovat jiné dřeviny

Veškerá lesnická činnost je založena na hospodářském plánu, který se po deseti letech obnovuje. Taxační firma projde celý les, zkontroluje jeho stav a vytvoří plán péče. Následující tabulka ukazuje, jak se v průběhu posledních desetiletí změnila (a do budoucna změní) druhová skladba dřevin spravovaných Městskými lesy Příbram. Patrný je úbytek smrku ve prospěch jiných dřevin. Velikost ploch je uvedena v hektarech.

období	Stav v roce 1999	Stav v roce 2009	Stav v roce 2019
smrk ztepilý	718	691	604
jedle bělokorá	2	8,5	17
dub letní a zimní	24	79	95
buk lesní	64	31	50

až do jednoho hektaru. Takovou holinu jsme zatím za dobu našeho fungování nevytvořili, pokud k tomu nepomohla přírodní kalamita. Mýtní těžba zasáhne jedno procento lesa za jeden rok, za dvacet let tedy ovlivníme dvacet procent skladby dřevin.

ZMĚNA SKLADBY LESA ZA POSLEDNÍCH TRICET LET JE VELMI POZVOLNÁ. DÁ SE TENTO PROCES URÝCHLIT?

Hospodaříme podle lesního hospodářského plánu a zákona určujících celý proces a neměli bychom je překračovat. Přichází ale i nahodilá těžba, kterou nelze předvídat, a změna klimatu následovaná kůrovcem tomu nahrává. Kůrovec tady byl vždy, v současnosti má ovšem možnost rozvíjet se mnohem rychleji. Stromy jsou oslabené a náchylné k rychlejší likvidaci. Kůrovec není jen smrk, ale i jiné dřeviny, především borovice. To pak ovlivňuje přístup k odlesnění a budování nového lesa. Někteří kritici napadají kácení a vytváření holin a až následně vysazování nových dřevin. Je však obtížné dostat do lesa jinou dřevinu než smrk, když je mateční dřevinou. K založení jedlových, bukových nebo dubových částí lesa potřebujeme mateční porost, aby zde dopadala semínka těchto dřevin, jinak se musí sázet sazenice. Zároveň sucho neumožňuje dělat podsadby, protože konkurence vyšších stromů je všechny zničí.

A MĚLA BY SE ZÁKONNÁ PRAVIDLA – NAPŘÍKLAD KVŮLI POTŘEBĚ VYPOŘÁDAT SE S KLIMATICKOU ZMĚNOU – UPRAVIT?

Osobně se domnívám, že nikoliv. Když příroda vytvoří velkou holinu, což teď vidíme u Orlíku nebo v Piseckých horách, nastává problém, aby tento les podrostl. Vznikne krajina blízka lesostepi a nebude zachována funkce lesa, která se do takových míst navrátí až za desetiletí. Z mého pohledu lesáka je lepší, když k nahrazování původního lesa lesem novým dochází postupně. Nikdo netuší, co bude za sto a více let, až bude tento les někdo další kácet.

Zároveň vycházím z předpokladu, že počasí se nějakým způsobem vyvíjí a vysazování pestré dřevinné skladby je jediná možná cesta, jak smrkové porosty nahradit. Velká odlesnění kvůli kůrovci nebo větrné kalamitě samozřejmě postupně nahrazování stromů procentuálně změní. Například na Vysočině dojde k výměně až šedesáti procent lesa. Určitě to není dobře, protože více slunce způsobí ještě vyšší oteplení a usnadní se také přístup větru. Tudíž nastane i větší sucho.

JAK MOC SPOLU SUCHO, KŮROVEC A POLOMY SOUVISEJÍ?

Jsou součástí jednoho problému. Klima ovlivňuje vývoj lesa, kůrovce, působení větru. Abnormality jsou tady již skoro pět let, vezměme jen letošní zimu. Oteplování, s různými výkyvy, pozorujeme dvacet či třicet let. Jde o nový fenomén, ke kterému se musí postavit celá společnost.

LESY JSOU PRO MNOHO LIDÍ NEJEN V AKTUÁLNÍ SITUACI VYHLEDÁVÁNÝM MÍSTEM SPORTOVNÍHO VYŽITÍ I RELAXACE. OHLÍŽÍTE SE KROMĚ STANDARDNÍHO HOSPODAŘENÍ TAKÉ NA ZÁJMY TURISTŮ?

Finanční situace posledních let dovolila vybudování dvou stezek na Litavce a na Padáku. Postavili jsme obůrky, kde mohou návštěvníci pozorovat volně žijící zvěř. O tyto projekty musíme i nadále pečovat a udržovat je, takže vyžadují další investice. Trend volnočasového využití lesa bude neustále narůstat, protože lidé z města si potřebují někde odpočinout.

PŘINÁŠÍ STOUPAJÍCÍ ZÁJEM LIDÍ I NEGATIVA?

Kromě dnešní koronavirové situace je zájem lidí spojen i s aktuálními trendy mobilních telefonů a různých aplikací. Nezanedbatelný je vliv sociálních sítí a jejich anonymita. Hodnocení stavu lesů patří bohužel k negativům, protikterým není obrana. Na sociálních sítích se vedou diskuse o našich zásadách, aniž by je někdo chtěl přijít řešit osobně.

LIDÉ ZKRÁTKA ZAZNAMENAJÍ SPÍŠE KÁCENÍ NEŽ OBNOVU LESA...

Lesní zákon nařizuje, že vykácený les musíme zalesnit do dvou let. V loňském roce proběhla těžba například ve Zdaboři a výsadbou jsme skutečně do šesti měsíců od těžby. Pokud se tam podíváte dnes, jsou všechny vykácené plochy nahrazeny novým lesem: bukem, dubem, z menší části smrkem ztepilým a douglaskou tisolistou. Plochy jsou oploceny k ochraně před zvěří a lidmi. Stromky jsou zatím nízké – 30 až 40 centimetrů a listnáče bez listů – a tak nejsou tolik vidět. K většímu odkácení došlo proto, že kořenová konkurence vytáhne vodu, a malé stromky pak nemohou růst.

JAKÉ TYPY KÁCENÍ VLASTNĚ PROVÁDÍTE?

Kácení stromů probíhá v holinách. Pak dochází k takzvané výchově lesa, tedy prosvětlování. Prosvětlování rozdělujeme na probírky, kdy bereme finančně zajímavou hmotu, a prořezávky, při nichž hmota zůstává na místě, les se uvolňuje a vybírají se do budoucna významní jedinci. V neposlední řadě sekáme buřň – veškerou trávu, ostružiny, maliny nebo dřeviny

v hojném náletu, které již na daném místě nechceme.

KOLIK STROMŮ ROČNĚ POKÁČÍTE A KOLIK VYSADÍTE?

Počet stromů odstraněných za rok dosahuje řádu tisíců. Hospodářský plán umožňuje za dobu deseti let vykácet více než 80 000 kubíků dřeva. Hospodaříme vyrovnaně a každý rok se jedná o jednu desetinu z celkového počtu, tedy 8000 kubíků. V loňském roce jsme vykáceli 7282 kubíků, především v těžbě nahodilé, úmyslné a také výchovné. Za jeden smrk nasázíme kolem deseti jehličnanů – smrku nebo jedle. Při založení listnatého lesa je jeden jedinec nahrazen dvaceti listnatými sazenicemi – buku a dubu. Ročně vysadíme přibližně 60 000 stromků.

JAKÝ JE PODÍL TĚCH, CO SE UJMOU?

Lesní zákon stanovuje, že do sedmi let by paseka měla být ve stavu zajištění. Je odrostlá od buřně, od zvěře a dalších vlivů a je životaschopná. V sedmi letech by zde mělo růst 80 procent jedinců.

KOMU DŘEVO Z LESA PRODÁVÁTE?

Prodej dřeva představuje více než devadesát procent našich tržeb, k ostatním patří drobný prodej zvěřiny nebo dotace. Městské lesy Příbram jsou dlouhodobě finančně soběstačné, kdy z tržeb hradí provoz společnosti, veškerou činnost v lese a odvádí adekvátní nájem vlastníkov.

Dřevní hmota míří k velkým odběratelům z více než devadesáti procent. Nejméně využitelnou část zpracují papírní například ve Štětí, dále zásobujeme velké pily i drobné piláře například na Sedlčansku pro výrobu kvalitního truhlářského či stavebního řeziva. Pro občany města a blízkého okolí jsme zavedli také distribuci palivového dřeva. Dvoumetrové palivové dřevo vozíme přímo z lesa a štípané dřevo je k dispozici v naší štípaně.

DO JAKÉ MÍRY DŘEVNÍ HMOTU ZPRACOVÁVAJÍ PŘÍMO MĚSTSKÉ LESY?

Prodáváme vždy hotový sortiment zpracovaný podle poptávky. Už při vstupu do porostu víme, jaký sortiment budeme prodávat. Z tohoto důvodu jsou pro nás ekonomicky výhodné harvestory, jelikož jsou z jednoho stromu schopny vytvořit pět až šest druhů sortimentu. Stromy v okolí města jsou s věkem kolem 110-130 let přestárlé a ekonomický význam je u nich snížen. Nejprve se seřízne nahnilá část vhodná na palety nebo papír, následně se řeže sortiment pro truhlářské nebo stavební řezivo až po špičku učenou pro papírenství.

MÁTE NĚJAKÝ DRUH CERTIFIKACE LESA?

Lesy jsou od roku 2002, kdy se se tato certifikace začala na našem trhu uplatňovat, certifikovány v kategorii PEFC, která certifikuje dvě třetiny lesů v ČR. Certifikace je po odborném posouzení stavu lesa obnovována.

■ Stanislav D. Břeň

K problémům s parkováním patří i nízký respekt vůči pravidlům

Město má k dispozici analytickou část takzvaného Generelu dopravy a parkování, který se zabývá automobilovou dopravou, veřejnou hromadnou dopravou, parkováním, cyklistikou a pěší dopravou. V minulém vydání Kahanu jsme přiblížili části o individuální osobní, cyklistické a pěší dopravě. Toto pokračování věnujeme veřejné hromadné dopravě a parkování.

V části zaměřené na hromadnou dopravu zpracovatelé generelu ze společnosti Royal HaskoningDHV zacílili na tři oblasti - městskou hromadnou dopravu, Středočeskou integrovanou dopravu a Pražskou integrovanou dopravu. Mezi identifikované problémy patří zejména chybějící nástupiště nebo nevyhovující stav zastávek. To se týká například náměstí J. A. Alise nebo zastávek v ulici Balbínova. V některých případech chybějí označníky nebo jsou linky nevhodně trasovány.

Mezi silné stránky veřejné dopravy v Příbrami jsou v generelu uváděny nové dopravní terminály u vlakového nádraží a časté spojení s většími sídly v regionu. Za slabé stránky autoři považují nevyhovující stav vybraných autobusových zastávek, omezenou možnost využití příměstských autobusů pro cesty po městě, absenci veřejné dopravy u sídlištních celků nebo pouze jedinou železniční stanici na území města. „Nová železniční stanice se v těchto týdnech už buduje mezi Základní školou Školní a Hasičským záchranným sborem Středočeského kraje,“ upozornil příbramský místostarosta Martin Buršík a doplnil: „Otevírají se i další příležitosti v podobě již zahájené modernizace autobusových zastávek nebo napojení sídlištních celků na veřejnou dopravu.“

PLUS PRO MOBILNÍ PARKOVACÍ APLIKACI

Další podstatnou složku dokumentu představuje generel parkování. Jeho základními cíli je zlepšit kvalitu parkování, zvýšit kapacity parkovacích stání, snížit zbytnou dopravu pomocí naváděcích a informačních systémů, zvýšit dopravní bezpečnost a přispět k ekonomickému a společenskému rozvoji města. „Při analýze parkování se vycházelo z průzkumu parkování ve vybraných částech města, z dat

MHD by měla ideálně být páteří příbramské dopravy.

Foto: Stanislav D. Břeň

z parkovacích automatů a z analýzy a zásad rozvoje parkovacího systému města,“ vysvětluje Martin Buršík.

Ze šetření vyplynulo, že v pracovní dny mezi nevytíženější veřejná parkoviště patří plochy u nemocnice a u hřbitova. Polovina aut zde stojí hodinu a přibližně třetina aut dvě hodiny. Fakt, že tato parkoviště a další odstavné plochy v centru spadají do kategorie regulovaného parkování, pokládají zpracovatelé generelu za plus. Mezi silné stránky parkovacího systému v Příbrami dále zařazují existenci systému návštěvnického parkování v dosahu centra a moderní způsob platby parkovného (mobilní parkovací aplikace). Mezi slabé stránky generel uvádí nedostatečnou kapacitu odstavných ploch na sídlištních, nevyhovující kapacitu zachytných parkovišť pro dojíždějící z okolních obcí a živelné parkování za nemocnicí v ulicích Hradební, Severní a Nad Jatkami. „Mezi slabé stránky patří i nízký respekt k legálnímu parkování, což znamená, že mnoho řidičů se bohužel neřídí značením anebo za parkování neplatí,“ říká Martin Buršík.

HROZBOU JE NARŮSTAJÍCÍ POČET AUTOMOBILŮ

Za zásadní hrozby v oblasti parkování označují autoři generelu další růst automobilizace, zvyšující se počet zbytných cest při hledání volného parkovacího místa, nedodržování zásad a pravidel při parkování nebo ekonomicky nevyváženou parkovací politiku. „Analytická část generelu dopravy a parkování pro město Příbram představuje základní popsání součas-

Nejvyužívanější zastávky podle nástupů

	denní počet nástupů	
	MHD	celkem
Jiráskovy sady	1204	2088
autobusové nádraží	515	1617
sídliště, II. poliklinika	626	1291
Zdaboř, Nemocnice	340	451
Drkolnov, Podbrdská	156	395
sídliště, Kladenská	361	375
Zdaboř, Žežická	359	365
sídliště, Politických vězňů – věžák	344	356
Školní, kruhový objezd	34	334
sídliště, nám. 17. listopadu	167	277

ného stavu s upozorněním na přednosti a hrozby současného řešení,“ dodává příbramský místostarosta. Na analytickou část bude navazovat návrhová část, jež přinese náměty, jak aktuální problémy odstranit a jak ideálně předejít potížím s dopravou a parkováním v budoucnosti.

■ Stanislav D. Břeň

Veřejná doprava v Příbrami

Cestující MHD - nástupy

- běžný pracovní den: 7000 cestujících
- běžná sobota: 1900 cestujících
- běžná neděle: 1300 cestujících

Cestující v SID - nástupy na území města

- běžný pracovní den: 1800 cestujících
- běžná sobota: 200 cestujících
- běžná neděle: 200 cestujících

Cestující v PID - nástupy na území města

- běžný pracovní den: 3000 cestujících
- běžná sobota: 1300 cestujících
- běžná neděle: 1300 cestujících

Pozn.: data od dopravce za říjen 2019, zaokrouhleno na stovky

Po desetiletích bude mít Příbram novou železniční zastávku

V následujících měsících by se měla zlepšit dopravní obslužnost mnoha obyvatel žijících zejména na Březohorském sídlišti nebo na Fialce. Do konce roku bude uvedena do plného provozu nová zastávka v blízkosti Nového rybníku a Junior klubu.

Předmětem nové železniční stavby v Příbrami je vybudování železniční zastávky v jižní části města. Cílem je pak zvýšit dostupnost a atraktivitu železniční dopravy. V současnosti musí lidé z Březohorského sídliště nebo městských částí jako Zdaboř, Fialka či Drkolnov využívat autobusovou nebo osobní dopravu pro přesun na železniční stanici v centru města. Od prosince tohoto roku tak budou mít v docházkové vzdálenosti zastávku, kde nasednou na vlak ve směru na Zdice nebo Březnici.

V lokalitě, která sousedí se sídlem příbramských hasičů a záchranářů, v těchto dnech probíhají stavební práce na novém nástupišti. Součástí stavby bude také nástupištní přístřešek pro cestující, lavičky, odpadkové koše a informační tabule. „Bude zřízeno osvětlení přístupové komunikace a nástupiště a také rozhlas a informační systém,“ sdělila tisková mluvčí Správy železnic Radka Pistoriusová. Stavbu provádí a financuje právě tato státní organizace. Celkové investiční náklady jsou stanoveny na téměř 30 milionů korun. Na náklady města Příbram by měl vzniknout nový chodník, který povede z ulice Školní. Tato cesta bude rovněž osvětlena.

„Železniční doprava na zastávce bude dostupná pro občany se sníženou schopností pohybu i pro zrakově postižené díky vybudování bezbariérového přístupu na nástupiště. V ploše nástupiště budou umístěny vodící linie, varovné a signální pásy,“ uvedla Radka Pistoriusová. V rámci výstavby nové zastávky se provádí také rekonstrukce železničního svršku a sanace železničního spodku v délce přibližně 150

Podle Správy železnic vyjde vybudování nové zastávky na skoro 30 milionů korun.

Foto: RPD

metrů. „Tím dojde k prodloužení životnosti a zjednodušení údržby kolejí,“ dodala mluvčí.

Do 25. května se realizují stavební práce na nástupišti, osvětlení, přístupové komunikaci nebo zabezpečovacím a sdělovacím zařízení. Vlivem toho probíhají desetihodinové denní výluky. V následujícím období se stavba obejde už bez výluk, ukončení prací se předpokládá do konce září letošního roku. První snahy o zřízení železniční zastávky se podle spolku Rakovnicko - Protivínská dráha (RPD) objevily

už před několika desetiletími. Bylo to v druhé polovině 80. let minulého století po dokončení sídliště Fialka a Cíl. „V průběhu devadesátých let pak byla dokonce zvažována poloha nové

Foto: Stanislav D. Břeň

zastávky v blízkosti plaveckého bazénu a zimního stadionu. Z obou variant však v důsledku různých společenských změn a politického nezájmu na dlouhá léta sešlo,“ řekl předseda spolku RPD Ondřej Švandelík a dodal: „Obnovení původního záměru se našemu spolku podařilo nastartovat až s novým vedením města v roce 2014.“

■ Stanislav D. Břeň

Vytěžená zemina byla odvážena speciálními stavebními vlaky.

Foto: RPD

Šance pro náměstí i hlas občanů

Příští rok si připomene 220. výročí úmrtí významné osobnosti, která je spojena s historickou tradicí města. Oním člověkem je Jan Antonín Alis, jenž proslul nejen v Příbrami jako horní mistr a hutník. Roku 1779 stál nejprve u otevření dolu Vojtěch, kde se mu podařilo prosadit vizi hlubinného dolování. Důl Vojtěch pak roku 1875 dosáhl poprvé na světě hloubku 1000 m při použití jednoho těžního lana. Roku 1789 založil důl Anna, který se stal nejhlubším v Evropě roku 1941. Není tedy divu, že jméno této osobnosti nese největší březohorské náměstí. V březnu příbramští radní schválili záměr jeho kompletní rekonstrukce. Stavebním pracím předchází fáze, kdy město zjišťuje názory občanů, a následně bude vypsána architektonická soutěž.

Dominantou březohorského náměstí je kostel sv. Vojtěcha.

Foto: archiv Kahanu

Necitlivých rekonstrukcí zažila Příbram – v předrevoluční i porevoluční době – hned několik. V případě náměstí J. A. Alise na Březových Horách vedení města vyslyšelo volání některých odborníků i části veřejnosti po tom, aby se chystaná rekonstrukce uskutečnila na základě otevřené architektonické soutěže. Samotná soutěž může přinést více zajímavých a užitečných návrhů, jež nebudou respektovat pouze bezprostředně užité funkce náměstí, ale budou zohledňovat historický, architektonický a společenský kontext celé lokality. Pro zdařilou rekonstrukci je také důležitá účast občanů, spolků či živnostníků, kteří v daném prostředí budou žít a podnikat další desítky let.

VIDĚT PROSTOR OČIMA MÍSTNÍCH

V této fázi přípravy rekonstrukce náměstí se město obrací na veřejnost a zjišťuje názory občanů a dalších subjektů nejen na samotnou podobu náměstí, ale také asociace, které se k prostoru váží, a zamýšlené aktivity, jež by zde lidé a organizace chtěli rozvíjet. Touto činností byla pověřena společnost Agora CE. „Spolupráce s místními občany, spolky a podnikateli je při architektonických soutěžích výhodná v několika věcech. Jednak soutěžící architekti lépe poznají daný prostor. Uvidí ho očima místního člověka, který se v něm dennodenně pohybuje a nějak ho používá,“ vysvětlil Vojtěch Černý, projektový manažer společnosti Agora CE, a dodal: „Zároveň mají tito uživatelé často protichůdné zájmy, a pokud na zadání pro architekta pracují společně, mohou poznat perspektivu toho druhého. Role města je pak různé požadavky vyvážit, proto

nechává architektury navrhnout nejlepší řešení.“ O tom, že požadavky a představy místních mohou být velmi rozmanité, svědčí anketa, která je součástí tohoto článku.

Zapojení místních občanů, spolků a firem přináší větší sounáležitost s danou lokalitou. To je důležité především po skončení rekonstrukce,

kdy náměstí začíná sloužit veřejnosti. „Ideálně je dobré se s místními lidmi a institucemi podělit o kus práce. Lidé nemají samozřejmě nic rýsovat nebo budovat, ale dokáží prostor zaplnit svou činností,“ řekl Vojtěch Černý. Vylepšení podoby veřejného prostoru by tak mělo provázet i zlepšení vztahu k němu. Vytvořit krásný prostor pro oko nestačí, musí se tu něco dít, což udělají sami lidé. „Město by jim v tom mělo pouze pomoci. Například může podnikatelům usnadnit otevření provozovny do náměstí, občany podpořit při pořádání vlastních akcí a setkání. K obojímu je třeba prostor upravit a obojí je třeba povolit či organizačně podpořit. Pak se může veřejný prostor stát opravdu veřejným,“ míní Vojtěch Černý.

NA PODZIM VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE

Nejpozději do konce září by měla Příbram od Agory CE dostat analýzu potřeb březohorských občanů a organizací. Komunikace zpracovatele analýzy a partnerů na Březových Horách je oboustranná. Lidé získávají informace o samotné revitalizaci, ale současně už od dubna probíhají rozhovory se zástupci cílových skupin budoucích uživatelů rekonstruovaného náměstí. Dále se chystají informační letáky, dotazníkové šetření nebo veřejná setkání. Podle platného harmonogramu prací bude otevřená architektonická soutěž vyhlášena už na podzim tohoto roku.

■ Stanislav D. Břeň

Jak probíhá zapojení veřejnosti do příprav rekonstrukce

- rozhovory s místními spolky, podnikateli apod. (duben) – sociologové zjišťovali, co si o současnosti a budoucnosti myslí místní;
- dotazování a pocitové mapování (červen) – obyvatelé Březových Hor budou moci vyjádřit svůj názor na současnou a budoucí podobu náměstí;
- veřejná diskuze nad zadáním soutěže; (září) – veřejnost si bude moci poslechnout a připomínkovat zadání soutěže
- veřejná prezentace soutěžních návrhů a projednání vítězného návrhu (1. pololetí roku 2021) – veřejnost bude seznámena s předloženými návrhy, jak by náměstí J. A. Alise mohlo vypadat, a bude se moci vyjádřit k vítěznému řešení, které vybrala odborná porota.

rekonstrukce-alis.pribram.eu
web o architektonické soutěži

Debata se vede například o tom, nakolik má být na náměstí zachováno parkování. Foto: archiv Kahanu

Jak by mělo vypadat náměstí po rekonstrukci?

JOSEF VELFL, HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM:

Je velice záslužným počinem města Příbram, že se rozhodlo k rekonstrukci náměstí J. A. Alise, které si s výjimkou rozhraní na severovýchodní straně při ústí do Mariánské a Prokopské ulice zachovalo dodnes svoji historickou tvář z doby největší slávy Březových Hor v 2. polovině 19. století. A to na rozdíl od jiných částí historické zástavby Příbrami, kde se jizvy z asanace uskutečněné v 50. - 70. letech 20. století dají těžko zhojit. A právě tomu by měla odpovídat i plánovaná rekonstrukce s akcentem na uchování těchto hodnot při výběru povrchu komunikací, historizujícího městského mobiliáře, při úpravě zeleně, parkovacích ploch, předzahrádek u restaurací a podobně. Navíc si musíme uvědomit, že toto náměstí je v podstatě vstupní branou, kterou směřují každoročně tisíce turistů k prohlídce národní kulturní památky - Hornického muzea Příbram dokumentujícího právě onu slávu a světový význam příbramského hornictví v 19. století. Od roku 2007, mimo letošní sezonu, to představuje více než 100 000 platících turistů ročně. Další devizou je skutečnost, že za siluetou šachetních budov Ševčinského dolu v západní části přilehlého náměstí Hynka Kličky se otevírá nádherný pohled na zalesněný horizont Brd. To vše by mělo tvořit harmonický celek.

MARKÉTA ŠKODOVÁ, A-TÝM:

Náměstí J. A. Alise by mělo být funkčním a kultivovaným místem odpovídajícím svému účelu, což je centrální a reprezentativní veřejný prostor Březových Hor. Osobně bych se zasazovala za vyřešení a zpřehlednění dopravy, a to jak v klidu (parkování), tak průjezdnosti. Náměstí je nyní vlastně jedna velká křižovatka, takže si dovedu - i z důvodu bezpečnosti chodců a hlavně dětí - představit buď jeho uzavření v dolní části, nebo zjednosměrnění a přeložení komunikace současně vedoucí kolem školy níž. Prostor je třeba očistit od různých „vrstev“ (chaoticky rozmístěné květníky, nekomfortně umístěná zastávka, různé typy mobiliáře), zasloužil by si nějakou malou „klidovou zónu“ s trochou zeleně a místem, kde si člověk sedne a jež není uprostřed křižovatky. Dále jsou vhodné širší chodníky umožňující lepší pohyb dětí před školou či vybudování letních zahrádek restaurací.

JAN ČÁKA, PENZION U MUZEA:

Rekonstrukce náměstí by měla být historicky šetrná. Už nejsme v sedmdesátých letech v době reálného socialismu. Proto nemám velký strach, že by přijely stroje s bouřícími koulemi. Osobně by se mi líbilo něco dobového. Pochopitelně že se do historického centra Březových Hor hodí něco jiného než třeba na nějaké bezvýznamné náměstíčko. Z vlasteneckého hlediska by bylo také dobré, aby se rekonstrukce ujala česká firma.

JIŘÍ SCHMIDT, SPOLEČNOST OBČANŮ A PŘÁTEL BŘEZOVÝCH HOR:

Za důležité považuji následující: zachování pěší zóny před kostelem a v prostoru u sochy sv. Jana; citlivé řešení průjezdu, parkování vozidel, zeleně (včetně hlohů na okraji náměstí) a laviček; předláždění náměstí i chodníků žulovými kostkami, instalace podzemních kontejnerů na odpadky; řešení prostoru mezi budovou restaurace Atollo a kostelem výstavbou (či plánem) významné budovy; veřejné osvětlení tvořené replikami historických lamp.

LENKA PROCHÁZKOVÁ, DOMOV SENIORŮ BŘEZOVÉ HORY:

I když jde o klidovou zónu, je zde velký provoz. Problémem jsou hrboilaté povrchy ze žulových kostek. Naši klienti si stěžují a přeprava v sanitních i osobních vozech je horor. Klienti se proto bojí vyrazit na procházku na náměstí i s chodítkem. Celková úprava by měla zahrnovat bezbariérový přístup do kostela, pojišťovny či restaurací. Bude-li v horní části omezen provoz, pak bychom zde uvítali více zeleně a laviček. Třešničkou na „dortu“ by byla kavárna s pěknou, bezbariérovou zahrádkou.

JAKUB HUŠEK, RESTAURACE NA VRŠÍČKU:

Nejprve si musíme uvědomit, že v turistické sezoně je náměstí na Březových Horách hojně navštěvováno i z toho důvodu, že lidé zde parkují před výletem k Ševčinskému dolu. Z toho důvodu a i proto, že se na náměstí nachází škola a několik malých firem, bych zachoval parkovací místa. Prospěšné by bylo umístění veřejných toalet. V dnešní době nemusí být řešeny formou zeleně plastové budky, ale inspirovat se lze vkusným provedením v zahraničí. Od sochy sv. Jana Nepomuckého je neuvěřitelný výhled na Brdy. Takový západ slunce nad Třešňovou se dá pozorovat jen z mála lokalit. Na tomto místě by mohlo být posezení. Na náměstí mi také chybí zeď, betonové květníky z předrevolučního období to nezachrání. Problematické je také povrch silnic, vypadají jako tankodrom. Kostky by se měly zachovat, v historické části města si neumím představit asfalt.

ROBERT B. CIESZKOWSKI, ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST U KOSTELA SV. VOJTĚCHA:

Vzhledem k tomu, že nejsem architekt, mohu jen těžko posoudit všechny okolnosti, které mohou ovlivnit možnosti rekonstrukce prostor nám. J. A. Alise. Jisté ale je, že současný stav náměstí nesplňuje svou funkci centrálního místa Březových Hor, určitě není jejich pěknou vizitkou. Podle mého názoru by si náměstí zasloužilo více zeleně, představoval bych si jakousi klidovou zónu, která by korespondovala s dominantou celého náměstí, kostelem sv. Vojtěcha. Myslím, že betonové květináče jsou ohyzdné, i když jsou pokusem vnést aspoň trochu života do tohoto

Jedním z největších problémů Březových Hor je předěl lokality silnicí první třídy. Foto: sdb

prostoru. Jistě by si zasloužilo důstojnou autobusovou zastávku a vyřešení dopravních neprehledností: tím myslím provoz a parkování. Představoval bych si také, že se vyřeší umístění kontejnerů na sběrný odpad u budovy bývalého PB Tisku i umístění WC, které je jistě zde potřebné, ale z estetického hlediska naprosto příšerné. Líbilo by se mi také jiné osvětlení, více historizující. Také myslím, že by se měla věnovat větší pozornost chodníkům nebo obecně prostoru pro pěší. Přání by se jistě dalo množit, otázkou zůstává finanční náročnost rekonstrukce a možnost města ji realizovat. Osobně bych nerad, aby se rekonstrukce náměstí dělala polovičatě.

TOMÁŠ MOSLER, OSADNÍ VÝBOR BŘEZOVÉ HORY:

Revitalizaci náměstí J. A. Alise vnímám jako symbiózu dvou provázaných kroků. V rámci samotné „hrubé“ rekonstrukce považuji za nezbytné definitivně vyřešit dlouhodobé problémy s podloží. O těchto potížích svědčí stav vozovky v hlavním prostoru náměstí, který se krátce po lokální opravě v roce 2016 opět zvlínil, nebo opakovaně se propadající chodník u budovy školy za kostelem. Od architektonické soutěže pak očekávám, že přinese řešení, které bude důstojné a vkusně respektovat historický charakter Březových Hor a souběžně umožní bezproblémovou koexistenci pěší dopravy (včetně školáků) a motoristů. Osobně by se mi líbilo, kdyby v části náměstí vzniklo malé zákoutí se stromy, skýtající prostor pro klidné posezení ve stínu klasických dřevin.

Koronakrize uspíšila renovaci divadelního hlediště

Příbramský kulturní dům oslavil v minulém roce své šedesátiny, je tedy nejvyšší čas k jeho obnově. Letos se dočkáme zcela nových sedadel na velké scéně divadla.

Řady nového hlediště se rozvolní, a sezení tak bude pohodlnější.

Foto: Eva Švehlová

v kině, letos je řada na divadle a jeho velké scéně. „Rekonstrukce byla naplánována na dobu divadelních prázdnin. Situace, kdy divadlo nemohlo hrát, nás přivedla k myšlence, že by rekonstrukce mohla začít dříve,“ informoval příbramský starosta Jan Konvalinka. Na konci dubna se tak pracovníci divadla pustili do demontáže sedadel a 1. května byly zahájeny stavební práce.

V rámci projektu nazvaného Úprava hlediště divadla A. Dvořáka v Příbrami se dočkáme zcela nových sedadel, vymalování sálu a instalace indukční smyčky, díky níž si představení užijí i sluchově postižení. Doposud bylo na velké scéně 488 sedadel, při rekonstrukci se jejich počet mírně zredukuje na 425 míst. „Tímto krokem dosáhneme mnohem většího pohodlí, o čemž jsme se mohli přesvědčit již po rekonstrukci kinosálu,“ dodal starosta.

V nové divadelní sezoně se v hledišti velké scény můžeme těšit na nové uspořádání sedadel, která budou v zelené barvě s hnědými područkami. Celkové náklady na rekonstrukci dosahují necelých 9,5 milionu korun.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Celková rekonstrukce příbramského kulturního stánku by stála stovky milionů korun,

a proto ji není možné realizovat najednou. Před pár lety jsme se dočkali nových sedadel

Výsuvné sloupky zabrání neoprávněnému vjezdu

Bezpečnost obyvatel je prioritou, a právě z tohoto důvodu město Příbram přistupuje k instalaci výsuvných sloupků zamezujících vjezdu do Pražské ulice.

Pražská ulice je pěší zónou, do které je povolen vjezd pro zásobování v čase od 18.00 do 10.00. Bohužel se stále setkáváme s případy, kdy je ulice plná automobilů klíčujících mezi chodci nebo kdy se, především o víkendech, promění v parkoviště. Město Příbram z tohoto důvodu přistupuje k instalaci dvou výsuvných sloupků, které budou umístěny na Václavském náměstí, v horní části ulice, a u výjezdu na náměstí T. G. Masaryka.

„O pořízení výsuvných sloupků jsme rozhodli před několika měsíci a nyní by měla začít jejich instalace. Hlavním důvodem tohoto rozhodnutí je bezpečnost obyvatel a plynulá regulace dopravy, kdy sloupky na rozdíl od stávajících řetězů mohou být ovládány dálkově a v případě potře-

by bude Pražská ulice pro složky integrovaného záchranného systému okamžitě přístupná,“ uvedl příbramský starosta Jan Konvalinka. Časový režim přístupu do ulice bude zachován jako doposud.

Instalace sloupků, jejichž cena vychází na 1 015 543 korun, by měla být hotova v květnu. Ostatní vjezdy do Pražské ulice budou i nadále zamykány řetězem.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Ne každý respektuje značku pěší zóny, a tak, ke slovu“ přicházejí sloupky bránící vjezdu. Foto: E. Švehlová

Litorálem na Nováku povede naučná stezka

Další počín v cestě za zlepšením kvality vody v Novém rybníce jde do finále. Litorální pásmo bude obohaceno i o zábavně naučný prvek. Do tří let rostliny zakoření a přirozenou cestou začnou čistit vodu.

Uměle vytvořená mělčina je již hotová. V květnu bylo pásmo osázeno rostlinami, které byly pečlivě vybrány za pomoci odborníků. Během tří let by mělo litorální pásmo přinést nejen předpokládané zlepšení kvality vody v rybníce, ale i z estetického hlediska bude kvetoucí „zahrádka“ zajímavým místem. Díky dobrodružné naučné stezce uvidí návštěvníci vše hezky zblízka.

POZVOLNÝ SPÁD PRO VODNÍ ROSTLINY

Litorální zóna je část jezírka, kde se nachází pozvolný spád a mělčiny. V těchto mělčinách se daří vodním rostlinám a dochází zde k procesům, které přispívají k lepší kvalitě vody. Přeměny probíhající při fotosyntéze a dalších procesech v rostlinách spotřebovávají živiny z vody, které jsou jinak základem pro tvorbu nežádoucích vodních řas. „Zkušenosti z nově vybudovaných přírodních jezírek a koupacích biotopů přesvědčují o tom, že to dává smysl. Díky rozkladným procesům se veškerá hmota, která do rybníka napadá, rozloží a vodní rostliny tuto hmotu přeměňují na biomasu. Tu pak odstraněním zelených částí rostlin lze využít ke kompostování,“ řekla Daniela Wagnerová z Odboru životního prostředí města Příbram.

Aby mohla litorální zóna vzniknout i v Novém rybníce, bylo zapotřebí nejprve vytvořit umělou mělčinu za použití kamenů a šterku různých frakcí, písku a dalšího materiálu. „Tyto práce probíhaly od prosince 2019. Za pomoci těžké techniky se do rybníka navážel materiál, který bylo potřeba upravit a vrstvit tak, aby vznikly jednotlivé tůňky pro rostliny. Důležité bylo také důkladné zpevnění zakončení litorálu tak, aby časem nedošlo k jeho poničení,“ vysvětlil ředitel Sportovních zařízení města Příbram Jan Slaba.

Na začátku dubna se začala do rybníka opět napouštět voda a nyní je čas na osazení mělčin vhodnými rostlinami. „První várku rostlin přivezl pěstitel na začátku května. Byly to převážně rostliny, kterým pro začátek stačí vlhká půda. V druhé várce jsou již rostliny, které je zapotřebí sázet přímo do vody. Výsadba těchto rostlin bude možná až v době úplného napuštění rybníka,“ uvedl vedoucí areálu Nový rybník Petr Trojan.

LITORÁL PŘÍSPĚJE K VĚTŠÍ ROZMANITOSTI

Velkým přínosem litorálu je i estetické hledisko. Rostliny kvetou, rozrůstají se, lákají spoustu druhů hmyzu a jsou i útočištěm mnoha vodních živočichů. Tím pádem se zvyšuje biodiverzita celého okolí. Péče o rostliny zahrnuje

pravidelné odstraňování odumřelých částí rostlin a čištění sedimentu v břehové zóně se šterkem. Voda čištěná biologickými procesy je měkká, přirozeně čistá a nezatěžuje kůži dezinfekcí. „Samozřejmě nemůžeme očekávat velké změny ihned. Všechny části systému se musí nejprve usadit a začít fungovat jako celek. V některých případech se i stává, že se kvalita vody zhorší vlivem přidaného materiálu do původního přirozeného prostředí,“ informoval Jan Slaba.

Trvá zhruba tři roky, než si příroda najde rovnováhu, rostliny zakoření a začnou fungovat jako „čistírny“ vody. Potom bude stát za to projít se po vybudované kamenné stezce a pozorovat život kolem vodní hladiny. „Přidanou hodnotou litorálu pro návštěvníky bude dobrodružná naučná stezka. Stezka je poskládána z volně ložených kamenů a vede napříč celým litorálním pásmem. Kromě zážitku ze zdolání stezky se návštěvníci cestou dozvědí také něco o rostlinách, které zde uvidí,“ doplnil ředitel SZM.

■ Miroslava Poláková
SZM Příbram

SZM: Přípravy na letní sezonu jsou v plném proudu

S ohledem na současnou ekonomickou situaci se škrtnutí některých naplánovaných investic nevyhne ani Sportovním zařízením města Příbram. I přesto se však návštěvníci mohou těšit na některé novinky. V areálu venkovního bazénu přibudou nové herní prvky pro děti, zimní stadion plánuje letní veřejná bruslení a SeZaM bistro na Nováku rozšiřuje nabídku občerstvení.

Sportovní zařízení města Příbram prošla v posledních několika letech procesem zásadních investičních a opravných akcí, které s sebou přinesly zvýšení celkové kvality jednotlivých středisek. Nejvíce je to viditelné i hmatatelné ve sportovním a rekreačním areálu Nový rybník, který se díky tomu stal vyhledávaným místem k trávení volného času nejen občanů města Příbram. Investic bude pro letošní rok o něco méně, pozornost se bude více upínat k údržbě a opravám.

V současné době je stěžejním bodem v SZM příprava provozu venkovního bazénu. „Většina prací, zejména těch zeďnických, které bylo po zimě zapotřebí udělat, je již hotová. Bylo potřeba vyspravit okraje bazénu a spoje betonových panelů, nalepit vlivem mrazu opadané dlaždice a nabarvit okolí bazénu. Samozřejmě je důkladný úklid, včetně vytrhávání náletů a plevele, vymytí brodítek a přípravy šaten se sociálním zařízením,“ informoval ředitel Sportovních zařízení města Příbram Jan Slaba. Novinkou na ven-

kovním bazénu, kterou ocení zejména menší děti, jsou nové herní prvky u dětského bazénu. V letních měsících by SZM také ráda pořádala lekce venkovního cvičení a na konci léta beach-volejbalový hobby turnaj.

V areálu Nového rybníka se toho udělalo hodně ještě před sezonou. „Máme tu novou hbití vesničku, litorální pásmo s dobrodružnou naučnou stezkou, vstup do vody pro imobilní, u bistra novou skluzavku pro nejmenší a došlo také k rozšíření lávky vedoucí na ostrůvek. V plánu toho bylo ještě mnohem více, ale současná situace bohužel neumožňuje další realizace,“ uvedl Jan Slaba. Plánované projekty jako například parkourové hřiště, výměna velké vodní skluzavky nebo vlastní vratné kelímky pro SeZaM bistro nebyly zrušeny, ale odkládají se v důsledku ekonomického dopadu pandemie koronaviru.

V SeZaM bistro na Nováku si letos kromě občerstvení ze stálé nabídky můžete nově dát také například čerstvé sendviče nebo ovocné knedlíky. V plánu jsou opět i tematické večery s nabídkou

kou občerstvení přizpůsobenou vždy dané akci.

Na zimním stadionu probíhaly během nucené odstávky nejrůznější práce a opravy, nový, krásně bílý nátěr dostal podkladový povrch obou ledových ploch. Ledové plochy jsou tak nyní zářivější než kdy dříve. „Intenzivně komunikujeme se všemi organizátory nasmlouvaných kempů, turnajů a soustředění, a bohužel se zřejmě budeme potýkat s výpadkem některých předem rozjednaných akcí. Účast sportovců na těchto akcích bude také pravděpodobně nižší než obvykle, ať už z důvodu ztížení finanční situace rodin nebo omezení možnosti cestování v případě zahraničních účastníků,“ doplnil ředitel SZM. Volnou kapacitu v obsazenosti ledů budou SZM operativně nabízet v rámci veřejného bruslení.

■ Miroslava Poláková
SZM Příbram

Startuje hlasování o nejlepších návrzích participativního rozpočtu

Od pondělí 1. června mohou občané dát své hlasy některému z deseti projektů, které bojují v rámci participativního rozpočtu Společně pro Příbram. K hlasování stačí mobil a přístup k internetu nebo zajít do městského infocentra.

Participativní rozpočet se dobře hodí například pro financování obnovy dosluhujících dětských hřišť.

Foto: Zuzana Kučerová

V letošním roce radnice vyčlenila dva miliony korun pro nápady občanů, kteří by chtěli ve městě něco zlepšit, zkrášlit či vybudovat. Celkem se do třetího ročníku projektu participativního rozpočtu přihlásilo 17 návrhů. Sedm námětů bylo z důvodu nesplnění kritérií vyřazeno. Od 1. do 20. června letošního roku se tedy 10 postupujících návrhů utká o podporu veřejnosti. Podrobné informace o projektech, které úspěšně prošly posouzením proveditelnosti, najdete na webu spolecne.pribram.eu.

S PLUSOVÝMI I MINUSOVÝMI BODY

Do hlasování se může zapojit každý. Záměrem však je, aby to byli zejména lidé, kteří v Příbrami žijí, pracují, studují nebo tráví

pravidelně svůj volný čas, a jednalo se tak o skutečnou podporu místní komunity. Výběr projektů probíhá anonymně a bezplatně prostřednictvím elektronické hlasovací platformy D21, s použitím kladných a záporných hlasů podle hlasovacího systému Demokracie 21.

Rozdělit své hlasy lze mezi libovolné návrhy, přičemž jednomu můžete přidělit maximálně jeden plusový nebo jeden minusový hlas. Celkem má každý k dispozici tři plusové a jeden minusový hlas. Váha všech hlasů je shodná a ten minusový lze udělit až po rozdělení alespoň dvou plusových. Účastník volby však nemusí využít všechny své hlasy. Systém počítá s minusovými hlasy, aby bylo možné vyjádřit silný nesouhlas s některým z projektů.

Výběr se uskuteční ve speciální webové aplikaci na adrese spolecne.pribram.eu. V první fázi je třeba zadat číslo mobilního telefonu, na němž obratem „pípně“ esemeska zdarma s unikátním kódem platným 15 minut. Jestliže je účastník hlasování nezadá včas, musí si stejným způsobem vygenerovat nový. Po přihlášení do aplikace uděluje rovnou plusové a případně i minusové body. Z jednoho telefonního čísla je přípustné pouze jedno hlasování.

DVA MILIONY PRO VAŠE NÁPADY

Výběr projektů je tajný a anonymní a výsledky se průběžně nezveřejňují. V případě, že nemáte přístup k internetu, lze hlasovat v informačním centru v Zámečku-Ernestinu.

Po ukončení hlasování se sečtou a odečtou všechny hlasy pro jednotlivé návrhy. Na základě získaných hlasů bude sestaven žebříček pro všechny návrhy zařazené do hlasování. Náměty, u nichž je součet kladných a záporných hlasů záporný, budou vyřazeny. Realizován bude automaticky nejúspěšnější návrh (získal v součtu kladných a záporných hlasů

Loňské návrhy a jejich realizace

Drkoláč – přírodní cyklostezka, místo pro hry, setkávání a odpočinek

Byl stanoven rozsah a využitelnost pozemku, což znamená umístění dráhy, překážek a prvků pro klidovou a odpočinkovou zónu včetně přístřešku s krbem. V současné době se zpracovává projektová dokumentace a zároveň probíhají jednání o překážkách a tvaru cyklotrasy tak, aby odpovídaly předpisům a normám. Dráha by měla být hotova v říjnu 2020.

Svatohorská alej – rekultivace, lavičky, proez, lampy veřejného osvětlení

Je objednáno 26 nových lamp veřejného osvětlení k výměně stávajících. Po instalaci lamp bude řešeno umístění mobiliáře a na podzim proez křovin podél aleje.

Luční kvítí Nad Haldou

V rámci přípravných zemních prací byla odstraněna navážka, vyřezány náletové dřeviny a z městské kompostárny naveno 50 „kubíků“ zeminy. Během května byl vyset luční porost a instalován mobiliář. Stromy budou osazeny až na podzim po zajištění nebezpečné šachtice.

nejvyšší počet hlasů). Z ostatních nápadů, o nichž bylo hlasováno, budou realizovány návrhy na základě počtu obdržených hlasů, a to v pořadí od neúspěšnějšího návrhu až do vyčerpání vyčleněných prostředků (2 000 000 korun).

Pokud finance nedostačují, budou o realizaci následujícího projektu v pořadí a dalším postupu rozhodovat příbramská radnice. Jestliže získají

dva či více návrhů stejný počet bodů, provede se ten, který zaznamená menší počet minusových hlasů.

■ **Zuzana Kučerová**
Městský úřad Příbram

LANOVÁ ATRAKCE PRO DĚTSKÉ HŘIŠTĚ V ŽEŽICÍCH

Pořízení a instalace lanové atrakce na dětském hřišti v osadě Žežice.

Rozpočet: 290 000 Kč

Projekty bojující o vaši přízeň

OBNOVENÍ ODDYCHOVÉ ZÓNY NOVÁ HOSPODA

Renovace parčíku s vodní nádrží na Nové Hospodě. Rozpočet: 1 000 000 Kč

RŮŽOVÁ ZAHRADA NA HOŘEJŠÍ OBOŘE

Výsadba růžové zahrady v okolí rybníka v centru města.

Rozpočet: 300 000 Kč

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ PŘÍBRAM-LAZEC

Revitalizace dětského hřiště v osadě Lazec.

Rozpočet: 500 000 Kč

VITAL PARK

Výstavba rekreačního a odpočinkového místa pro všechny generace v osadě Brod.

Rozpočet: 750 000 Kč

ZASTŘEŠENÍ PŘÍBRAMSKÉHO SKATEPARKU

Částečné přestřešení příbramského skateparku, aby se mohl využívat i za nepříznivého počasí.

Rozpočet: 1 000 000 Kč

PARK POD SVATOU

Nový park na nevyužívaném pozemku vedle Sportovního areálu pod Svatou Horou.

Rozpočet: 900 000 Kč

REVITALIZACE DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ NA NOVÉ HOSPODĚ

Obnova dosluhujícího dětského hřiště v okrajové části Příbrami.

Rozpočet: 850 000 Kč

ODPOČINKOVÁ MÍSTA NA CYKLOSTEZCE MEZI DRKOLNOVEM A BOHUTÍNEM

Instalace laviček a odpadkových košů podél stezky z Drkolnova do Bohutína.

Rozpočet: 120 000 Kč

SPOJKA NOVÁK

Zhotovení turistické spojky pro pěší a cyklisty z parkovací silnice u Nového rybníka ke vstupní bráně do areálu z ulice Milínská.

Rozpočet: 600 000 Kč

Místo bezpečné, ale ne klidné

Představujeme Knihovnu Jana Drdy v roce 120. výročí jejího založení. Tentokrát pokračujeme pobočkou Škola, která sídlí v největší základní škole v Příbrami.

Společné čtení baví všechny zúčastněné.

Foto: Knihovna Jana Drdy

Ze všech čtyř míst, kde Knihovna Jana Drdy působí, je pobočka Škola bezpochyby tím nejrůznějším, sídlí totiž v největší základní škole v Příbrami. Najdete ji v pavilonu pro družiny v Základní škole Školní. Kdo vstoupí, najde dětské oddělení, které je pro mnohé knihovny jen snem. Prostor, světlo a plná knihovna dětí (za normálních okolností).

Knihovnice si také zde svou práci užívají. Dopoledne tráví při besedách se školními tří-

dami a odpoledne se do knihovny hrnou čtenáři nejen ze školních družin, ale z celé Příbrami. Téměř každé odpoledne je zde připraven program, při kterém mohou děti smysluplně trávit volný čas.

Kromě výtvarných a hracích dílen jsou zde zavedeným zvykem odpolední živá čtení nazvaná Lidský hlas. Do knihovny přichází číst dobrovolník, který se postará nejen o čtení pro děti, ale také o interaktivní společnou zábavu.

Dobrovolníci tak dávají kousek svého času druhým a zároveň je to pro ně způsob příjemné seberealizace. Někteří chodí do knihovny číst už léta a dělají to rádi.

Další specialitou, kterou zde můžete zažít, je „Společné podvečerní čtení rodičů, prarodičů a dětí“. Každý možný první čtvrtek v měsíci se v knihovně scházejí děti a jejich dospělí průvodci. Kdo umí číst, čte, kdo neumí, poslouchá. Děti, které teprve číst začínají, si v přátelském prostředí snadno zvyknou a čtení nahlas je pro ně normální a přirozené. Nestydí se, těší se. Knihovna se v tyto dny otevírá zcela netypicky v 16.00 a rodiče si tak mohou v klidu dát kávu, popovídat si, půjčit knížku a strávit se svými dětmi chvíle, kdy se vzájemně vidí jinak...

Za běžných okolností by v těchto dnech vrcholil velký projekt Knížka pro prvňáčka, při kterém pobočku Škola pětikrát navštíví deset tříd prvňáčků ze čtyř základních škol. Když na konci školního roku slavnostně dostanou svou speciální Knížku pro prvňáčka, znají knihovnu jako místo, kde je legrace a knihovnice jsou kamarádky, na které se nebojí kdykoli a s čímkoli obrátit. Chodit do knihovny je přece příjemné a normální.

■ **Katka Nolčová**
Knihovna Jana Drdy

Kdo je rychlejší: Studenti, nebo učitelé?

Příbramský půlmaraton chce rozhýbat i nejmladší generaci a motivovat mladé běžce k aktivnímu životu. Proto letos spolu s hlavním závodem Příbramského půlmaratonu odstartuje také Pohár škol. Hned v úvodu je třeba upozornit, že vzhledem ke koronavirové krizi byl závod přesunut na 5. září 2020.

Tělocvik řadí většina studentů mezi oblíbené předměty. Tedy často jen do chvíle, než jim učitel oznámí, že poběží 800 metrů nebo dokonce 1500 metrů na čas. Přesto se najdou výjimky, které se vytrvalostnímu běhu věnují i poté, co jim vyučování odzvoní.

Také součástí letošního pátého ročníku Příbramského půlmaratonu (více na webu přibramskypulmaraton.cz) bude Pohár škol, ve kterém poběží čtyřčlenné studentské týmy. Startovní mají zdarma. Loni tuto výzvu přijalo na 40 žáků ze základní a středních škol z Příbrami, ale i z Dubna nebo Dolních Hbit.

Pohár škol loni putoval do Základní školy 28. října, konkrétně do týmu Pátáci A, který 21 kilometrů zdolal v čase 1.33 hod. O šest minut později doběhla stříbrná čtveřice z Gymnázia Příbram. „Členové týmu se připravovali hlavně ve svém volnu a při svých sportovních

aktivitách. Žádné speciální tréninky ve škole jsme neorganizovali,“ popisuje dnes učitelka Lenka Pavelková.

Pomyslný studentský traťový rekord zaběhla v roce 2018 štafeta ze Základní školy na Březových Horách s časem 1.23 hod. Vloni se závodu podle slov ředitele Josefa Strejce nezúčastnili „z organizačních důvodů“. A v letošním roce? „Jestli bude zájem ze strany žáků, tak poběžíme. Nikoho nenutíme, je to na dobrovolné bázi,“ dodal Josef Strejce.

Podobně to vidí i radní Renáta Vesecká, která běhá a zároveň učí tělocvik na příbramské Obchodní akademii: „U nás na škole vytrvalost v oblíbené moc není. Účast na Příbramském půlmaratonu plánujeme vždy, ale záleží na tom, zda se mi podaří přesvědčit dostatek studentů do družstva.“ Právě pedagogové mohou jít studentům názorným příkladem - i pro učitelské

štafety platí bezplatná pozvánka na start, aby změřily se svými žáky síly přímo v ulicích Příbrami. K takovému běžeckému souboji se schyluje například na Gymnázium Příbram, které podle slov Lenky Pavelkové přihlásí jak studentskou, tak učitelskou štafetu.

Na koho byste si vsadili? A máte doma potomka, kterému by prospělo více pohybu? Řekněte mu o Příbramském půlmaratonu, který letos odstartuje nestandardně až po prázdninách. Poznačte si do svých běžeckých kalendářů sobotu 5. září 2020.

■ **pořadatelé**
Příbramského půlmaratonu

Vodné a stočné levnější díky snížení sazby daně

Cena vodného a stočného v Příbrami klesá díky snížení sazby daně z přidané hodnoty. Snížení o přibližně čtyři koruny za „kubík“ platí od května.

V návaznosti na potřebu obnovy vodohospodářského majetku byla od ledna navýšena cena vodného a stočného. Nyní dochází k úpravě ceny související se snížením DPH.

Od ledna letošního roku platí občané města za vodné a stočné celkově 91,69 Kč za metr krychlový. „Jak jsme již při potřebném zdražení avizovali, dochází nyní k drobné úpravě ceny

vodného a stočného. Díky snížení DPH bude od května celková cena vodného a stočného na 87,71 Kč za kubík,“ vysvětlil příbramský starosta Jan Konvalinka. Změnu cen zaznamenají odběratelé v ročním vyúčtování.

S pokračujícím obdobím sucha, kdy některé zdroje uvádějí nejdelší etapu za několik set let, chce i město Příbram lépe připravit svou vodo-

hospodářskou infrastrukturu. V následujících letech tak chce Příbram investovat přibližně 50 milionů korun ročně do obnovy a údržby vodohospodářské sítě.

■ Stanislav D. Břeň

GymTV má patnáct let, ale stále omlazuje

Před 15 lety se začala psát, či spíše vysílat, historie GymTV, školní televize Gymnázia Příbram. Jejím cílem bylo přinášet jednou měsíčně zprávy ze školy. Postupně se k tomu přidalo webové zpravodajství, spolupráce s ostatními školními televizemi i Českou televizí, dokument o škole, záznamy školních akcí a nakonec i přímé přenosy či měsíčník živě vysílaných rozhovorů.

I práce pro školní televizi vyžaduje nasazení, odpovědnost, přehled a spolehlivost.

Foto: GymTV

Za 15 let své historie odvysílala školní televize GymTV bezmála 150 vydání školního zpravodajství, ale také uspořádala pět ročníků projektu Jak se dělá televize s ČT, v jehož rámci školu navštívili třeba J. Železný, V. Moravec nebo R. Záruha. Dokumentovala rekonstrukci Svaté Hory a spolupracuje také s městem. Mezitím redakcí prošly desítky gymnazistů-redaktorů. Jedna z nich, Michaela Nedavašková, řekla: „Dostala jsem se do skvělého kolektivu a poznala

spoustu zajímavých lidí, rozšířila si obzory a navštívila akce, kterými dříve unikaly.“ Bývalý člen redakce Filip Martinkovič dodal: „Práce v televizi je založena na vzájemném respektu a přátelství, ale zároveň je člověk veden k profesionalitě a spolu s ostatními se pořád zlepšuje.“

To potvrzuje i vedoucí televize Josef Fryš: „Studenti přicházejí a odcházejí, takže vlastně začínáme pořád od začátku. Přesto se snažíme kvalitu, která je pro nás podstatná, pořád posou-

vat.“ Podle něj nestačí jen vzít kameru a mikrofon a jít takzvaně dělat zpravodajství. Vedle obsahu jsou důležité technická úroveň a jazykový standard. „Jedna poctivá reportáž dá dost práce: napsat smysluplný scénář, který navazuje na vše natočené, a co nejpečlivěji, ale zároveň nejpřirozeněji jej načíst. Nemluvě o přípravě a následném střihu. Snažíme se tento postup dodržovat, byť by bylo mnohem jednodušší říct dvě věty na úvod a na závěr a mezi to dát pěti-minutový rozhovor,“ poznamenal Josef Fryš.

Bezpochyby nejnáročnější jsou příležitostně přímé přenosy. Vyžadují soustředění, pohotovost, ale také spolupráci a respekt. Třeba ty z koncertů školního orchestru snímáné na sedm kamer. Čerstvě jsou pak cennou zkušeností varhanní půlhodinky ze Svaté Hory. Nehledě na to, o jakou činnost jde, vždy záleží na tom, jací lidé ji vytvářejí. Zdaleka nejde jen o práci s technikou, potvrdila Magdaléna Studená: „GymTV vůbec není tradiční kroužek. Je to mnohem víc. Naučí vás jednat s ostatními lidmi, spolupracovat v týmu a nést za sebe opravdovou zodpovědnost.“ Josef Fryš také připomněl: „Vážím si práce redaktorů, není jednoduché skloubit školu, další aktivity a práci ve školní televizi. Naše činnost je závislá na jejich ochotě a časových možnostech.“ Za nejdůležitější pro tuto práci považuje spolehlivost, přehled a chuť. „I když pět nejstarších a klíčových lidí letos odchází, jsem moc rád, že se mohu spolehnout na další. Lidé, kteří pracují samostatně, spolehlivě a kvalitně, a přitom ještě tmelí skvělou partu, jsou nesmírně vzácní. Jsem za ně opravdu rád,“ dodal vedoucí televize.

■ Redakce GymTV

V dubnu přibylo přes dvě stě dřevin

Na dvě stovky stromů a keřů vysázeli v průběhu dubna pracovníci Technických služeb Příbram hned v několika příbramských lokalitách.

Nové stromy přibyly i před budovou příbramského archivu.

Foto: Eva Švehlová

Po potřebném kácení v době vegetačního klidu dochází také k nové výsadbě. „Často se setkáváme s připomínkami, že se v našem městě stále jenom kácí. Stromy určené ke kácení jsou pečlivě vybírány, jde hlavně o ty, které jsou ve špatném stavu. Aby naše město bylo i nadále svěží a zelené, vysadilo se v průběhu dubna 63 nových stromů a 147 keřů,“ řekl k péči o zeleň starosta města Jan Konvalinka.

Nové stromy a keře jsou vysázeny na cyklostezce z Drkolnova, u Státního okresního archivu, v ulicích Milínská, B. Němcové, Špitálská, Prokopská, Průběžná, Seifertova, Kládenská, Podbrdská, Erbenova, Šachetní, Politických vězňů, Plzeňská, Slunná, Školní, Čs. armády, Dlouhá, Legionářů, tř. Osvobození, na nám. 17. listopadu, na Dvořákově nábřeží, Sevastopolském náměstí a u Zámečku-Ernestina.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Rezervujeme, organizujeme, posouváme...

Kulturní dění v celé republice je nyní paralyzováno. Vzhledem k pandemii proto i Příbram sáhla k opatřením, která se týkají veřejných kulturních akcí. Ty byly kompletně zrušeny do konce června. A jak to bude dál?

Kdy se opět nastartují veřejné kulturní akce, nebylo na začátku května vůbec jasné. Městské kulturní centrum ve spolupráci se Sportovními zařízeními města Příbram však připravuje program letního kina, které by mělo promítat v červenci a srpnu. Snímky budou staršího data vydání. Ve výčtu filmů se objevují kultovní Forrest Gump, Pulp Fiction, ale také filmy pro děti jako Hledá se Nemo a o některých titulech může veřejnost rozhodovat v anketě na Facebooku.

Dalším místem, kde by měla kultura žít a fungovat, bude lesní divadlo v Podlesí. Zde je nyní domluven program na přibližně deset představení. I v tomto případě věříme, že dojde k realizaci alespoň některých vystoupení. Vše bude záležet na povoleném počtu osob a hygienických opatřeních.

Co se týká Příbramského kulturního léta, tak to se letos téměř neuskuteční. Většina plánovaných akcí dostala stopku. Ve skrytu duše doufáme, že vystoupí alespoň skupina Míg 21, a to 26. září v letním kině. Nicméně vše se bude odvíjet od zvyšování, či snižování kapacity akcí.

Velký otazník visí nad Příbramskou svatohorskou šalmají. V Městském kulturním centru probíhá booking vystupujících a řešíme technické detaily. Zároveň však sledujeme aktuální opatření a podle nich budeme reagovat.

Pokud vše klapne podle plánu, měl by 26. září v Příbrami „přistát“ Míg 21.

Foto: Michal Lánský

V září by měl být otevřen Junior klub. Logicky se tak posouvá původně avizovaný termín zprovoznění v červnu. Program klubu máme již několik týdnů předpřipravený, nyní opět sledujeme vývoj karanténních opatření.

V předchozích týdnech MKC Příbram organizovalo promítání formou autokina či online přenosy Živák do obýváku. Centrum se rovněž snaží koordinovat přesuny termínů ostatních

pořadatelů tak, aby docházelo k co nejmenším časovým kolizím. Pokud i vy zvažujete přeložení své akce, neváhejte se ozvat.

■ **Vlastimil Ševr**
Městské kulturní centrum Příbram

Uklidíme si ve skříních, kuchyních, ale nejdříve sami v sobě

Kvůli focení jsme se potkali ještě dlouho předtím, než nás okolnosti přiměly zůstat načas ve svých domovech. „Myslíte, že bude moje vyprávění někoho zajímat?“ ptá se skromně, zatímco nás nepřestává udivovat svým rozletem, nadhledem a optimismem, kterých bylo v příštích týdnech tak potřeba. Jana Škořepová je farářkou Církve československé husitské na Březových Horách a tohle je příběh, který ji sem přivedl.

Začala bych tím, že jsem se narodila v Březnici do rodiny československého husitského faráře. Se svými dvěma sestrami, maminkou a babičkou jsme zde společně vyrůstaly v křesťanském duchu. Od roku 1948 jsem žila na Březových Horách, kde můj otec působil jako farář. Absolvovala jsem zde základní i střední školu s maturitou. Podání mé přihlášky na vysokou školu pedagogického směru bylo zamítnuto pro mé údajné „náboženské zatížení“. Bylo mi dovoleno pouze studium technických či zemědělských oborů.

Nastoupila jsem jako nekvalifikovaná síla do administrativní práce do potravin - ani zde mi nebylo umožněno dálkové studium pedagogického směru při zaměstnání, protože nebylo k mé profesi potřebné. V roce 1964 jsem se vdala. Po narození dvou dcer jsem se rozhodla podat přihlášku již pod svým novým jménem na pedagogickou fakultu v Praze. Vystudovala jsem ji a nastoupila jako učitelka v příbramské mateřské škole.

ZA SVŮJ ŽIVOT SE ZODPOVÍDÁM SVOJÍ PRACÍ

Měla jsem „štěstí“, že nastala potřeba, aby byla v Příbrami zřízena třída pro děti s různými handicap. Ráda jsem se zapojila do spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou. Na Karlově univerzitě jsem navíc absolvovala dálkové studium speciální pedagogiky, díky tomu jsme mohli začít pracovat s novými metodami. Zřídili jsme malou tělocvičnu se speciálními pomůckami, zavedli kurzy dětské jógy, keramické dílny, spolupráci s logopedy a dětským psychologem, jako první v okrese zřídili I. a II. třídu ZŠ s omezeným počtem dětí jako detašované pracoviště. Předběhli jsme určitě svoji dobu, přesto jsme měli stále dost nepochopení a problémů s inspekcí a nadřízenými pracovníky, kteří nechtěli uznat nutnost speciální péče mateřské školy o dítě. Jsem ráda, že chod tohoto speciálního zařízení dále trvá.

Vzpomínky Příbrami

Napadlo vás někdy, jaké příběhy by mohli vyprávět lidé, které denně potkáváte? Poznej Příbram vám ve spolupráci se dvěma studenty Gymnázia Příbram a jejich projektem Vzpomínky Příbrami přináší seriál neznámých osudů zajímavých Příbramanů. Příběhy můžete sledovat na webu pozneprijbram.cz i na sociálních sítích [fb.com/pozneprijbram](https://www.facebook.com/pozneprijbram) a [instagram.com/pozneprijbram](https://www.instagram.com/pozneprijbram)

Farářka Jana Škořepová v kostele Mistra Jakoubka ze Stříbra. Foto: Karolína Ketmanová

V roce 1984 jsem se stala ředitelkou této školky a ve funkci vydržela až do odchodu do důchodu. Po sametové revoluci všem ředitelkám byla spolupracovnice vyslovována důvěra pokračovat ve funkci. Mnohé ji nedostaly. Já jsem ji od svých kolegyně vždy získala. Bylo to štěstí, kdyby nenastal ten přechod, tak bych musela vstoupit do KSČ. To bych nejspíš odešla z funkce a stala se učitelkou. Nechtěla jsem a nechci být v žádné politické straně. Za svůj život se zodpovídám svojí prací.

FARÁŘKOU AŽ V DŮCHODU

Potom nastala druhá etapa mého života. Ještě v důchodu jsem zpočátku vypomáhala s dětmi v „mé školce“, bylo-li potřeba zastoupení. Potom se můj zájem a snaha zaměřily na církev. Můj otec pracoval jako farář 55 let a mnoho pro ni i lidi kolem sebe udělal.

Nechtěla jsem dopustit, aby jeho působení zaniklo. Omezení studia teologie za dob komunismu zapříčinily, že nebyla náhrada za staré faráře. V důchodovém věku jsem vystudovala Husův institut teologických studií a začala působit jako pastorační asistentka. Následně jsem se stala farářkou, kterou jsem dodnes.

Církev československá husitská oslavuje letos 100 let svého vzniku - snaží se být přístupná naší společnosti svojí sakrální, ale i sociální formou. Pořádáme koncerty, výstavy, workshopy a přednášky. Vážíme si spoluúčasti dětí našeho Dětského domova Husita, které nám pomáhají v udržování zahrady kostela a fary.

JAKO TRAGÉDIE V USA

Moje starší dcera se provdala do USA, tam žije se svým manželem již mnoho let. Dnešní doba s výskytem koronavirové pandemie připomíná událost, kterou jsem při návštěvě rodiny své dcery v USA prožila. Jednalo se o tragédii leteckého útoku na Světové obchodní centrum. Byla jsem fascinována jednáním a konáním tamních lidí. Bolest, nečekanost, ale také jednota a disciplína. Projev prezidenta Bushe k lidem končil vždy slovy: „*Bůh buď s Amerikou.*“

Celý svůj život mám ráda knihy a hudbu. Dále se vzdělávám v teologických a psychologických tématech. V současné době sleduji přednášky profesora Maxe Kašparů. V naší rodině se tradují slova mého otce: „*Raduj se z každého dne, děkuj za něj a hněvej se do slunka západu.*“ Měli bychom se zamyslet i nad slovy apoštola Pavla: „*Vše je člověku dovoleno, ale ne vše mu prospívá - co platno člověku, kdyby získal celý svět, ale ztratil svoji duši?*“

Přála bych si, aby virová pandemie, která nás nečekaně postihla a v které se projevila i naše národní solidarita, nás vedla k zamyšlení. O tom, jak a proč žijeme, komu jsme ku prospěchu a zda si uvědomujeme dar života, který jsme každý dostali od Boha. V současnosti jsme všichni nabádáni k úklidu v domácnostech - v kuchyních, skříních, knihovnách. Učme se žít nejprve sami se sebou, se svými rodinami, se svými bližními. Uvědomme si přikázání Ježíše Krista: „*Miluj bližního svého jako sebe - co nechceš, aby ti druzí činili, nečini ty jim.*“ Dovolím si navázat na slova prezidenta G. W. Bushe při projevu k tragédii v USA v roce 2001: „*Bůh buď s Čechy, s námi se všemi. Bůh buď s naším světem!*“

■ Karel Kraus, Zdeněk Kubát

Život se vrací k normálu

Koronavirová pandemie postupně odeznívá a s tím mizí i mimořádná karanténní opatření. Připravili jsme pro vás souhrn z vybraných oblastí, který je platný k 13. květnu 2020, kdy Kahan odchází do tisku.

ÚŘADY PREFERUJÍ

ELEKTRONICKOU KOMUNIKACI

Jednotlivé úřady nebo instituce včetně Policie ČR nebo Městské policie Příbram fungují podle běžných úředních hodin. Pro instituce včetně příbramského úřadu platí, že prioritu má vyřizování záležitostí prostřednictvím e-mailu, telefonu nebo datových schránek. Pokud už musíte úřady nebo služebny navštívit osobně, je třeba dbát přísnějších hygienických pravidel – u vchodu dezinfikovat ruce, nosit roušku a dodržovat dvoumetrové rozestupy.

OBCHODY TĚMĚŘ V PLNÉM PROVOZU

Příbramské obchody včetně obchodních center s plochou nad 5000 metrů čtverečních mohou být otevřené za zvýšených hygienických a bezpečnostních pravidel. Po dezinfekci rukou je možné si zkusit oblečení i obuv nebo listovat knihami. K dispozici jsou také služby jako kadeřnictví či holičství. U vstupů do obchodů nebo obchodních center jsou k dispozici dezinfekce a prodejci vyzývají zákazníky k jejich používání. Nakupování od 8.00 do 10.00 je vyhrazeno pro seniory.

ŠKOLÁCI SE VĚTŠINOVĚ UČÍ STÁLE Z DOMOVA

Na školy, především základní, dopadla karanténní opatření zatím nejvíce, resp. trvají nejdéle. Od 11. května je možná osobní přítomnost žáků a studentů závěrečných ročníků středních škol, konzervatoří a vyšších odborných škol, a to zejména za účelem přípravy na maturitní a závěrečné zkoušky a absolutoria. Do škol mohou docházet také devátáci, a to za účelem přípravy na přijímací zkoušky na střední školy. Docházka není povinná a probíhá ve skupinách v maximálním počtu 15 osob. Od 25. května bude možná osobní přítomnost žáků prvních stupňů základních škol na vzdělávacích aktivitách formou školních skupin. Účast žáků však není povinná. U ostatních nadále pokračuje distanční výuka. Příbramské školky jsou už zcela otevřeny. Detaily o mimořádných opatřeních a jejich odstraňování najdete v jiné části tohoto Kahanu.

KNIHOVNA UŽ PŮJČUJE

Knihovna Jana Drdy je otevřena v pracovní dny kromě čtvrtka v omezeném režimu. Ústřední půjčovna pro dospělé, Informační centrum nám. T. G. Masaryka a pobočka Křížák fungují v časech 9.00-12.00 a 14.00-17.00. Pobočka Březové Hory je otevřena od 12.00 do 17.00.

SPORTOVIŠTĚ SE OTVÍRAJÍ POZVOLNĚ

Sportovní zařízení města Příbram uvolňují režim na sportovištích postupně. Od 9. dubna bylo otevřeno sportoviště pod Svatou Horou, od 20. dubna byl v provozu minigolf. Jedenáctého května začal fungovat areál Nový rybník a pro sportovní oddíly je přístupná také sportovní hala. V čase, kdy čtete Kahan, bude s největší pravděpodobností v provozu i zimní stadion. Venkovní bazén a hřiště Hlinovky budou přístupné od 1. června.

VŠECHNY POBOČKY MUZEA V PROVOZU

Hornické muzeum Příbram vítá návštěvníky od úterý 12. května. Otevřeny jsou všechny trasy na Březových Horách včetně podzemí, stejně tak i všechny pobočky – Památník Vojna Lešetice, Skanzen Vysoký Chlumec, Muzeum zlata Nový Knín, Muzeum Špýchar Prostřední Lhota. Kapacita jednotlivých prohlídek je omezena na 10 návštěvníků.

RESTAURATÉŘI ČEKAJÍ NA KONEC KVĚTNA

Restaurační zahrádky jsou otevřené od 11. května. Při obsluze platí zprísněná hygienická opatření včetně dodržování rozestupu mezi jednotlivými stoly. Vnitřní části restaurací mohou být otevřené od 25. května.

IMAGINÁRIUM POKRAČUJE

Od úterý 12. května je opět v provozu Galerie Františka Drtikola a navštívit lze dvě výstavy. „S potěšením můžeme oznámit, že po nucené přestávce v galerii bude až do 6. června prodloužena výstava *Imaginárium Divadla bratří Formanů, která zcela jistě stojí za zhlédnutí. Tuto výstavu si hravou formou užijí děti i dospělí,*“ zve do galerie starosta města Jan Konvalinka. Druhou výstavou, která s ohledem na současnou situaci nebude mít svoji vernisáž, je výstava prací graficky Lenky Falušové. Výstavu s názvem *Hluboko v lese* lze navštívit do 12. července.

DIVADLO A KINO V PROVIZORNÍM REŽIMU

Příbramské kino a divadlo zveřejnily svůj program, který najdete v jiné části tohoto Kahanu. V následujícím období bude divadlo hrát na venkovních scénách. Kino bude promítat za zprísněných hygienických pravidel, návštěvníci musí dodržovat rozestupy a mít na tváři roušku.

POBOČKY

ČESKÉ POŠTY VĚTŠINOVĚ V PROVOZU

Od 4. května se provoz většiny pošt na území České republiky vrátil k původní otevírací době včetně sobotního provozu. Od 7.00, resp. 8.00 do 9.00 (podle otevírací doby) jsou na poštách obsluhováni pouze klienti nad 65 let nebo držitelé průkazu ZTP-P starší 50 let včetně jejich doprovodu. V čase odchodu do tisku tohoto Kahanu (13. května) byla uzavřena pouze příbramská pobočka České pošty v ulici Poštovní.

BOHOSLUŽBY S ROUŠKAMI

Od 11. května se provoz Svaté Hory navrátil blíže k obvyklému stavu. Otevírací doba areálu není omezena – ve všední dny a sobotu 6.30-18.00, v neděli 6.30-17.00. Prodejna a muzeum jsou rovněž otevřeny ve standardní dobu 9.00-17.00. Vstup na bohoslužby je i nadále umožněn jen jejich účastníkům, kteří musí mít roušku, při vstupu do baziliky vydezinfikované ruce, dodržovat povinné dvoumetrové rozestupy a dbát na pokyny služby v sakristii a kněze. Pravidelné bohoslužby jsou v obvyklém pořádku ve všední dny a sobotu

v 7.00, 9.00 a 17.00 a v neděli v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30. Veřejnost může opět navštěvovat nedělní varhanní půlhodinky.

NEMOCNICE SE VRÁTILA K OPERACÍM

Příbramská nemocnice se začala vracet k normálu na konci dubna. Opět probíhají neakutní operace, od začátku května jsou v provozu i odborné chirurgické poradny jako např. mamární, kýlní, cévní, stomická, proktologická a hojení ran. Vzhledem k tomu, že v prostoru za recepcí nemocnice stále zachovává izolační zónu pro pacienty s podezřením na onemocnění covid-19, všechny zmíněné ambulance jsou dočasně přestěhovány do druhého patra pavilonu D3. Od května jsou v provozu také ambulance ORL v prvním areálu (kromě čtvrtků, kdy je operační den). ORL ambulance ve Zdaboři také funguje. Ředitel příbramské nemocnice Stanislav Holobrada uvedl: „V první řadě provádíme neakutní operace, které jsou spíše jednodušší a nevyžadují příliš složitou pooperační péči. To nám pomůže se pružně přizpůsobit situaci, pokud by došlo k nějaké výraznější změně. Každý pacient je před operací také testován na covid-19, abychom věděli, v jakém režimu s ním můžeme pracovat a nedošlo k ohrožení zdravotníků ani dalších pacientů.“ Nemocnice spustila testování na covid-19 pro samoplátce, které stojí 2900 korun. Testuje se v odběrovém místě na parkovišti před areálem ve Zdaboři. Na odběr je nutné se předem telefonicky objednat na tel. 725 403 919, a to pouze v době od 8.00 do 10.00.

CESTOVÁNÍ S ROUŠKOU TRVÁ

Veřejná hromadná doprava (MHD, meziměstská autobusová a vlaková doprava) se od 18. května vrací k běžnému fungování. Většina spojů jezdí podle standardního jízdního řádu. V dopravních prostředcích je nutné nosit roušku. Za přepravné se platí podle běžných tarifů přepravců. V autobusech jsou první dvě řady sedadel za řidičem nepřístupné.

PARKOVÁNÍ OPĚT ZPOPLATNĚNO

Od 18. května jsou zprovozněny parkovací automaty. Platit lze hotovostně nebo bezhotovostně pomocí mobilní aplikace. Držitelům rezidentních parkovacích karet a držitelům čipových karet na parkovištích se závorou se platnost předplacených karet automaticky prodlouží o dobu, kdy bylo parkování ve městě zdarma.

VPříbrami stále funguje „koronavirová“ Zelená linka pomoci města Příbram. V pondělí až pátek od 8.00 do 15.00 můžete volat zdarma na tel. 800 555 600 nebo 800 444 401. K dispozici jsou také webové stránky koronavirus.pribram.eu.

■ Stanislav D. Břeň

Příbramské školy se naučily fungovat i v čase pandemie

Rozšiřování nákazy novým typem koronaviru způsobujícího velkou úmrtnost po celém světě, které záhy zasáhlo také naši republiku, postavilo vládu a krizový štáb na státní úrovni před nelehký úkol zpomalit rychlé šíření viru. Celá situace výrazně zasáhla školství.

V době nouzového stavu se o děti rodičů, kteří pracují v rámci IZS, staraly vychovatelky ze ZŠ Školní. V rámci prvouky se jim snažily vysvětlit koloběh života v přírodě - ať již programem *Od semínka k semínku*, kdy si děti zasadily kytičku, nebo vycházkou na naučnou stezku *Padák*. Foto: ZŠ Školní

Důvod pro karanténní opatření byl zřejmý. Pokud by se potvrdily předpoklady, nemocnice by při vrcholu pandemie neměly kapacity pro péči o ty nejhůře zasažené spoluobčany. Aby nenastala situace, kdy by se lékaři museli rozhodovat komu dát při léčbě přednost, bylo nutné šíření viru zpomalit a roztáhnout možnost léčby těch nejvíce postižených do delšího časového období. Bylo nutné konat.

NĚKTERÉ ŠKOLY UZAVŘELA VLÁDA, JINÉ MĚSTO

Dvanáctého března vláda zavedla nouzový stav a nastavila mnoho opatření, která se dotkla prakticky každého našeho občana. Omezování se samozřejmě týkalo také školství. Tato oblast však nebyla plně řízena na celostátní úrovni, ale část kompetencí byla ponechána zřizovatelům, část řešily krajské samosprávy. Ještě před vyhlášením nouzového stavu byl na státní úrovni zastaven provoz všech typů škol kromě mateřských, za jejichž

provoz zůstala zodpovědnost právě na vedeních měst. Vědomi si situace jsme v Příbrami spolu s řediteli mateřských škol denně vyhodnocovali možnosti fungování jejich zařízení, a to již několik dnů před vyhlášením nouzového stavu. Nedostatek pedagogického a nepedagogického personálu spolu se stále klesajícím zájmem o docházku dětí a rychlé šíření nákazy dovedlo Radu města Příbram k rozhodnutí přerušit provoz mateřských škol od 13. března 2020.

Na základě usnesení vlády vydala hejtmanka Středočeského kraje 17. března 2020 rozhodnutí o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu, kterým nařídila vykonávat nezbytnou péči o děti ve věku od 3 do 10 let určeným školám. Školy byly otevřeny pro děti těch, kterých bylo v době nouzového stavu třeba více než jindy. Tedy pro děti lékařů, záchranářů, členů bezpečnostních sborů a ozbrojených sil, zaměstnanců obecní policie a orgánů ochrany veřejného zdraví. Postupně

Umožnění osobní přítomnosti žáků ZUŠ a deváťáků na výuce schválila vláda od 11. května a žáků 1. stupně ZŠ od 25. května.

”

byl okruh rozšířen o děti zaměstnanců určitých poskytovatelů sociálních služeb a zaměstnanců úřadu práce a české správy sociálního zabezpečení. Tuto péči vykonávaly určené školy až do skončení nouzového stavu. V Příbrami ji zajišťovaly Mateřská škola, Příbram VIII, Školní 131, a Základní škola, Příbram VIII, Školní 75. Ředi-

ŠKOLSTVÍ

telkám a zaměstnancům těchto škol patří nesmírný obdiv za jejich přístup k zajištění péče, kterou vykonávali, hlavně zpočátku, v době, kdy celá společnost žila v ovzduší strachu.

V DUBNU SE ČESKO NADECHLO

Každý, kdo dění u nás sledoval, vnímal, že díky nastaveným opatřením a občanské disciplíně Česká republika zvládla úkol zpomalit rychlé šíření viru. Následně v dubnu, a hlavně v květnu nastal čas rozvolňování vydaných opatření. Harmonogram na celostátní úrovni byl zveřejněn, včetně určení termínů pro otevírání škol podle jednotlivých typů. Zazněla také informace, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydá ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví do konce dubna hygienicko-epidemiologické podmínky, podle kterých bude moci být provoz škol obnoven.

Podmínky pro znovuzahájení provozu MŠ, ZŠ, ZUŠ a ŠŠ vydalo MŠMT dne 2. května. Ředitelé základních škol, střední školy a základních uměleckých škol zřizovaných městem Příbram se s těmito manuály seznámili a spolu s pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci připravili podle nich svá zařízení pro obnovení provozu. Obě příbramské ZUŠ byly znovuotevřeny s účinností od 11. května 2020 a využívají prezenční i distanční formu výuky. Základní školy umožnily od 11. května 2020 žákům devátých tříd osobní přítomnost ve škole pro přípravu na přijímací zkoušky. Ke dni, kdy píšete tyto řádky, platí, že žákům prvního stupně musí být umožněna osobní přítomnost ve škole od 25. května 2020. Znovuzahájení provozu ZŠ neznamená obnovení povinné školní docházky, až do konce školního roku je docházka do ZŠ dobrovolná.

MATEŘSKÉ ŠKOLY V PLNÉM PROVOZU

Jiná byla situace u všech mateřských škol na území republiky. Jejich zřizovatelé, převážně obce, na počátku pandemie přerušovali jejich provoz na základě doporučení vlády a podle místních podmínek v různých dnech. Celostátní harmonogram uvolňování vůbec datum pro obnovení provozu mateřských škol neobsahoval a ponechal ho plně v kompetenci jednotlivých zřizovatelů.

Vedení města Příbram ještě před vydáním podmínek ministerstvem školství pracovalo s několika možnými variantami znovuootevření MŠ v Příbrami. Vzhledem k útlumu šíření nákazy a k tomu, že jsme na základě požadavků příbramských zaměstnavatelů a mnoha rodičů zvažovali obnovení jejich provozu v co nejbližším možném termínu, požádali jsme již 29. dubna ředitele příbramských MŠ o spolupráci ve třech oblastech.

Jak budou žáci hodnoceni

Hodnocením žáků ve druhém pololetí školního roku 2019/2020 se zabývá vyhláška MŠMT č. 211/2020 ze dne 24. dubna 2020. Hodnocení bude vycházet z podkladů získaných v době, kdy měli žáci povinnost docházet do škol, dále z podkladů získaných při vzdělávání na dálku a z hodnocení výsledků žáka za první pololetí školního roku 2019/2020.

Mateřské školy zahájily provoz 11. května.

Ilustrační foto: archiv Kahanu

První oblast zahrnovala požadavek pečlivého prostudování podmínek, které MŠMT následně dne 2. 5. 2020 uveřejnilo na svých webových stránkách pod názvem Provoz mateřských škol v období do konce školního roku 2019/2020.

Druhý požadavek se týkal nastavení způsobu zajištění chodu jejich konkrétního zařízení v závislosti na vydaných podmínkách a zájmu zákonných zástupců dětí o docházku. Pracovali jsme s předpokladem, který se nepotvrdil, že MŠMT určí možnost docházky 15 či méně dětí do jedné třídy jako u základních škol, což by mohlo znamenat nedostatek učeben, nutnost hledání řešení a případně odložení obnovení provozu. Počet dětí ve třídě však vydaný manuál neomezil.

Zvládlý se i zápisy do škol

Nouzový stav si vyžádal také změny v zaběhnutém systému zápisů dětí do mateřských škol a zápisů dětí do prvňáčků základních škol. Oba zápisy se konaly bez přítomnosti dětí. Rodiče měli na výběr několik možností, jak na dálku své dítě do školy zapsat.

MÍRNÉ POŽADAVKY ŠKOLKY NEOMEZUJÍ

Třetím požadavkem bylo, aby ředitel zvážil v souladu s vydanými podmínkami personální možnosti školy. Nebylo známo, zda MŠMT vydá přímo v podmínkách zákaz vstupu do mateřských škol některým zaměstnancům podle jejich věku, či zdravotního stavu a tím by školám vznikl problém s personálním zajištěním a provoz by mohl být paralyzován. Ministerstvo však naopak vydalo v tomto ohledu velice mírné požadavky, které mohly vést maximálně k určitému omezení provozu škol.

Zřizovatel dále nabídl ředitelům škol konzultace pro případ, že by si nevěděli rady, či nemohli z nějakého konkrétního důvodu nastavit provoz své mateřské školy. Zde je namísto vyslovit ředitelům pochvalu, protože v jim daném krátkém čase zvládli připravit vše pro znovuzahájení provozu jejich zařízení. Pomoc od zřizovatele si vyžádalo jen několik ředitelů.

Podmínky vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy obsahovaly doporučení konkrétních hygienických opatření. V MŠ bude prováděn častější úklid a dezinfekce a prostory budou častěji větrány, děti mají trávit větší část dne venku v areálu školních zahrad a hřišť. Naopak nošení roušky nebylo stanoveno jako povinné pro děti ani pro pedagogické pracovníky, aby žádným zásadním způsobem neomezilo běžně praktikovaný provoz mateřských škol. Proto nebylo nutné s otevřením mateřských škol otálet a rada města v pondělí 4. května 2020 konstatovala, že v současné době nic nebrání možnosti znovuzahájení provozu mateřských škol zřizovaných městem Příbram a jeho obnovení schválila s účinností od 11. května 2020.

DOSTATEČNÉ ZÁSoby ROUŠEK A DEZINFEKCE

V podmínkách vydaných ministerstvem bylo mimo jiné doporučeno, aby škola disponovala určitou zásobou roušek či jiných ochranných prostředků pro případ potřeby. Tento manuál také určoval, že škola ve spolupráci se zřizovatelem zajistí dostatečné množství dezinfekce.

Vedení města však v oblasti hygienického zajištění škol nečekalo na vydání podmínek ministerstvem. S předstihem byl uskutečněn nákup 30 bezdotykových teploměrů tak, aby každá budova městem zřizovaných mateřských, základních škol a střední školy jedním disponovala. Zároveň bylo v polovině dubna zadáno šití roušek pro školy a zajištění dezinfekce pro začátek. Další dezinfekci si ředitelé zajišťují samostatně podle konkrétních podmínek a zvážení potřebného množství. Nákup financují z provozního příspěvku, který projde v polovině roku projednáním. Pro učitele jsme také v rámci možnosti a podle jejich požadavků zajistili menší množství štítů. Pomůcky byly do škol rozvezeny ve čtvrtek 7. května. Všem zaměstnancům města, kteří se na zajišťování v nelehké době podíleli, patří velký dík.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města Příbram

Do života jí vstoupily válka, znárodnění, sovětská okupace i Listopad

„Maminka měla v krámku otevřeno neustále. Když někdo něco potřeboval, zabouchal dole na dveře a maminka ho šla obsloužit. Já jsem si v obchodě hrála, pomáhala jsem lidem s nákupy, držela jim dveře. Nejvíce na odbyt šly tehdy káva a petrolej.“

Tým ze ZŠ Školní s Marií Turkovou.

Foto: Post Bellum

Tak vzpomíná na své dětství Marie Turková rozená Kratochvílová. Přišla na svět v Příbrami v pátek 13. června 1924. Tatínek Jaroslav Kratochvíl pocházel z Březových Hor, do školy chodil s malířem Karlem Hojdenem a pracoval v Příbrami v Pražské ulici jako berní úředník. Maminka Marie rozená Smrčková vedla malý krámk s smíšeným zbožím v Dlouhé ulici v místech, kde se dnes Dlouhá ulice stýká s Milínskou. Zdědila ho po otci, který tu provozoval pekařství a nad nímž rodina bydlela.

Z NĚMECKA JI ZACHRÁNILA ANGÍNÁ

Tatínek zemřel, když byla Marie ještě malá. Jeho roli v rodině převzal o deset let starší bratr Adolf, který pracoval jako učitel na Březových Horách. Marie nastoupila v roce 1939 na dvouletou Veřejnou obchodní školu v Příbrami, ta sídlila ve druhém patře radnice. V roce 1941 začala vlakem dojíždět do Berouna, nejprve do Družstevní školy, poté do školy pro ženská povolání.

Jednoho květnového odpoledne čekala Marie a její spolužáci v Berouně na vlak zpět do Příbrami. Žádný ale nepřišel. „Když už se začalo stmívat, výpravčí se slitoval, zapráhl za lokomotivu jeden nákladní vagón a poslal ho s námi do Příbrami. Vagón byl otevřený, fičelo tam, nebylo kam si sednout. A protože to nebyl oficiální spoj, nesměl na nádražích stavět, jen trochu přibrzdit. Tak jsme vyskakovali za jízdy. Až další den jsem se dozvěděla o atentátu na

Heydricha, kvůli kterému z Prahy žádný vlak nejel.“ Následná heydrichiáda a s ní spojené repreze zasáhly i do osobního života tehdy osmnáctileté Marie, kdy nacisté popravili její první lásku Miloše Votrubu. Dozvěděla se o tom ze sobotních novin.

Nedlouho poté se ve vlaku seznámila s jistým Jaromírem Turkem, který byl právě na cestě do Prahy, aby se hlásil do nuceného nasazení v Říši. Téměř dva a půl roku si psali, než se mohli opět setkat.

Mariin ročník 1924 daroval tehdejší ministr školství a kultury Emanuel Moravec Hitlerovi k narozeninám, Marie tak měla počátkem roku 1944 odjet pracovat do Dražďan. Na shromaždiště se dostavila s angínou a doktor jí do vlaku nepustil. Nucené nasazení absolvovala v sanatoriu na Pleši u Dobříše, které měla ve správě Masarykova liga proti tuberkulóze. Dělal na rentgenu, zapisovala nálezy, roztírala hleny do Petriho misek a získala základní zdravotnickou průpravu.

Když jí jednu květnovou sobotu maminka vzbudila s tím, že je konec války, neváhala a běžela na příbramské náměstí Viktoria (dnes T. G. Masaryka), kde se hlásila jako zdravotnice. „V budově naproti radnici jsem dostala přes rameno brašnu s obvazy a jódem. Poslali mě k Horymírovým kasárnám ošetřovat raněné. Když jsem vyšla ven, jeli akorát přes náměstí Vlasovci a jednoho kluka zastřelili u kašny, na jejímž místě dnes stojí úřad práce. Hned jsem

tam chtěla běžet, ale mávali na mě, že nemusím, byl na místě mrtev.“

Až ke konci války se dozvěděla, že se bratr angažuje v odboji v rámci partyzánské skupiny Smrt fašismu pod vedením kapitána Olesinského. Adolf Kratochvíl se po boku partyzánů zúčastnil také bojů na Slivici u Milína. Po válce musel jakožto svobodný muž odejít povinně do vylidněného pohraničí, kde získal zaměstnání jako ředitel školy v Litvínově.

PŘIŠLI O OBCHOD A NAKONEC I O DŮM

Po válce Marie začala chodit s Jaromírem Turkem, se kterým si psali po celou dobu jeho nuceného nasazení v Německu. Vzali se a narodily se jim tři dcery. Její muž po válce nastoupil do Prahy na magistrát jako úředník a úřednické místo sehnal v Praze i Marii. Ta pak přešla do lékárny U Bílé růže v Jilské ulici, ke které náležela i malá továrna vyrábějící například zubní pastu Thymolin, různé masti nebo pudry. Marie měla na starost séra, vyřizovala objednávky pro nemocnice i malé vesnické doktory. V roce 1948 komunisté továrnu i lékárnu znárodnili a vše se začlenilo do podniku Spofa, který sídlil na Žižkově.

V padesátých letech znárodnili mamince i obchod v Dlouhé ulici. Jelikož v domě bydlela sama, což komunisté považovali za příliš velký přepych, nastěhovali jí tam dva brigádníky z Uranových dolů. Po narození třetí dcery se Turkovi do Příbrami vrátili. Jaromír sehnal místo jako plánovač na dopravním hospodářství uranových dolů, Marie pracovala jako finanční účetní na šachtě č. 15.

Když v srpnu 1968 vtrhla do republiky vojska Varšavské smlouvy, vypukla na Uranových dolech v Příbrami generální stávková horníků. Marie ze strachu několik dní nešla do práce. V rámci asanace starého centra Příbrami jim komunisté zbourali domek v Dlouhé ulici, maminčin bývalý obchod, který si s manželem nedlouho před tím opravili.

Pád totality v listopadu 1989 Marie Turková uvítala. Až do důchodu pracovala v úctárně Uranových dolů a po revoluci se vrhla na cestování. Její muž zemřel náhle na zástavu srdce již před pětadvaceti lety, Marie Turková dnes žije sama v Domově seniorů na Březových Horách.

Vyprávění Marie Turkové nahrály v rámci projektu Příběhy našich sousedů společnosti Post Bellum žákyně ZŠ Školní Anna Brunnerová, Alžběta Neporová, Leona Šilhavá a Aneta Šimrová pod vedením učitele Jiřího Jílka.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

Barokní sídlo za Marie Terezie (II.)

V minulém čísle jsme opustili Zárbynický dvůr v okamžiku, kdy se jeho majitel Václav Kašpar Humprecht Bechyně z Lažan rozhodl, že ho prodá.

Za peníze Václavovy sestry a své manželky Anny Terezie ho koupil Jan Štěnovský z Kadova. Anna Terezie Štěnovská už jako vdova dvůr řečený tehdy Skadavovský či Zárbyničný 4. října 1745 prodala za 7500 zl. Anně a Karlu Jiřímu Wiesserovým, kteří hned složili v hotovosti obrovskou částku 3300 zl. To si nemohl dovolit z příbramských měšťanů skoro nikdo.

Karel Jiří Wiesser (*1720) však byl vnukem zámožného příbramského voskáře a primátora Filipa Václava Wiessera a synem Filipa Zikmunda Wiessera, který byl nejprve důchodním, tj. správcem všech obecních příjmů, horním kasírem a od února 1736 i primátorem Příbrami. Ve

dvůr zvelebovat. Jeho čtyřiatřicetiletá manželka Anna tam však před Vánoci 1748 zemřela, a protože po sobě zanechala několik malých dětí, šichtmistr Karel Jiří Wiesser se během půl roku oženil s Alžbětou Khaurovou, dcerou hejtmána žehušického panství na Kutnohorsku.

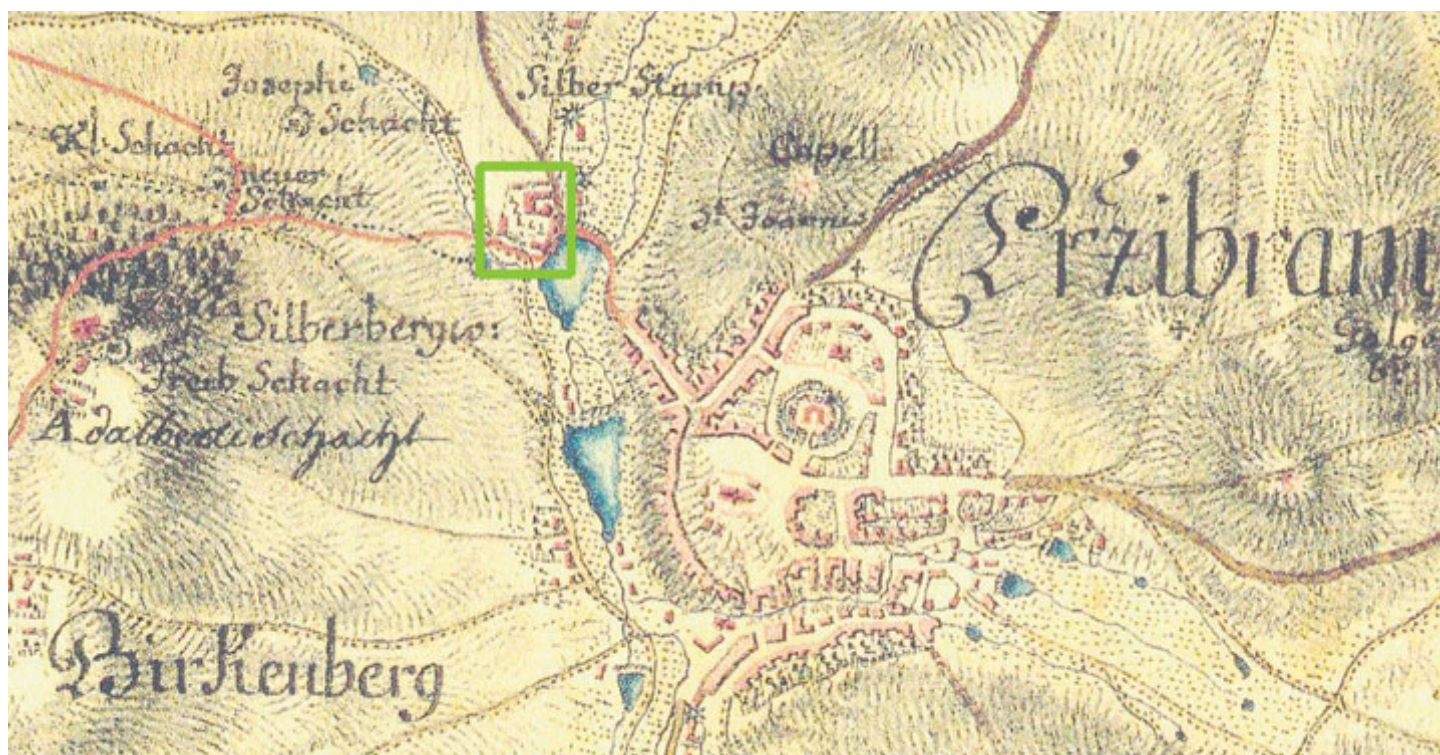
LUXUSNÍ STAVENÍ

V roce 1750 mu chybělo doplatit za koupený dvůr ještě 800 zl. a přes 2300 zl. dlužili Wiesserovi za opravy dvora, přikoupené pozemky a vybavení domácnosti.

V nejlepších časech měl Zárbynický dvůr tři zahrady, mnoho polí a luk, rybníček, stodolu,

jích neprášilo a aby jejich obyvatelé nebyli rušeni. Byl zde kvalitní dubový nábytek, ale i levnější kousky z měkkého dřeva. Celkem měli Wiesserovi devět stolů, 48 seslí, kanape, sedm postelí s poduškami, čtyři prádelníky, několik truhel, velkou třídveřovou almaru, psací stůl se zásuvkami a tři velká zrcadla. Nechyběl ani dětský malířský stoleček ze židličkou. Čalounění bylo vesměs ze zeleného, výjimečně z modrého sukna, zelené či modré byly i závěsy. Na stěnách visely obrazy svatých, krajiny a lovecké výjevy v dřevěných rámech. Čas v domě odměřovaly velké „visuté“ hodiny.

Prostor v místnostech se odděloval španěl-

Zárbynický dvůr kolem roku 1764. Na mapě je dobře vidět, jak ho červeně vyznačená cesta na Březové Hory obcházela. Dnes silnice prochází prostředkem někdejšího dvora. Repro: SOKA Příbram

správě města mu sekundoval radní a hormistr Anton Christian Stritzl.

Když v roce 1740 rezignoval Karlův bratranec František Zikmund Alis (otec slavného příbramského hormistra Jana Antonína Alise) na řízení příbramských železných hutí a vysoké pece, dvacetiletý Karel Jiří Wiesser si je pronajal. Kde a jak získal potřebné znalosti, není známo. Za dva roky se ve Vysoké Peci výhodně oženil s Annou, dcerou pražského měšťana Olivy.

ZNAČNÉ PŘÍJMY Z VÝROBY ŽELEZA

Roku 1743 se pod Wiesserovým vedením začala dobývat železná ruda i na jižním svahu Svaté Hory, nedaleko mariánské studny. Je zřejmé, že mu v prvních letech výroba železa přinášela značné příjmy, protože začal svůj nový

špýchar, prostorné chlévy a stáj, vedlejší stavení a chalupu pro zaměstnance. Wiesserovi tehdy vlastnili šest tažných koní, jízdního koně, dvě hříbata, pět tažných volů, 29 krav, dvě telata, 300 ovcí, 180 jehňat, tři prasnice a 18 prasat, čtyři kočáry, pět pracovních vozů, čtyři pluhy, troje brány a ostatní hospodářské nářadí a ve stodole značné množství obilí, hrachu a také čočky.

Jednopatrové obytné stavení Wiesserových bylo na poměry příbramských měšťanů zařízení velmi luxusně. V přízemí se z chodby vpravo vcházelo do velkého pokoje, za nímž byla kuchyně s komorou či kvelbem, vlevo byly dva menší pokoje. V patře se nacházely čtyři prostorné pokoje. V domě se topilo v kachlových kamnech, do nichž se přikládalo z chodby, aby se v poko-

skou stěnou, v jednom z pokojů stál mosazí okovaný kolovrat pro sprádkání lnu. V ložnici pánů domu byly kromě dvou postelí s nebesy potaženými voskovaným plátnem a dřevěné dětské postýlky klekátko a domácí oltářiček. Na stěně ložnice byla přibita dubová deska na umyvadlo umístěné na dřevěném podstavci, stejně jako v dalším pokoji.

STOLOVALI JAKO ŠLECHTA

Kuchyně byla vybavena dvěma velkými měděnými vanami na oplachování sklenic, dvěma velkými měděnými konvicemi, 10 kotlíky a kastroly, třemi moždíři, třemi měděnými ohřívadly, třemi měděnými hrnci a cínovým nádobím, které vážilo celkem čtyři centnyře (kolem 245 kg!). Wiesserovi ale měli i drahé sklenice

Strašlivé sucho

V únorovém článku o Fialové rybníci jsem psala, že se mi zatím nepodařilo najít zprávu o tom, jak to bylo na přelomu 17. a 18. století se zdejšími mlýny a jeho hořejším sousedním mlýnem Pod Brodem. Už se našla.

V únoru 1724 si Martin Kocour, syn dávno zemřelého mlynáře Jana Fialy jinak Kocoura (řasi 1689), nárokoval opuštěné mlýniště Pod Brodem zřejmě na základě toho, co se v jeho rodu tradovalo. Magistrát ho ale už prodal hormistru Puschovi, který si tam chtěl postavit mlýn. Úředníkům se podařilo najít starce Řehoře Havrana, který odpřisáhl, že mlynář Jan neměl před téměř půlstoletím nahoře Pod Brodem dost vody, svůj nový roubený mlýn se svolením magistrátu tedy rozebral a zjednal si jeho Řehoře, aby ho odvezl na nově přidělené a lepší místo níže po toku Příbramského potoka. Staré mlýniště však musel zanechat obci.

Dole Jan Fiala čili Kocour celý mlýn sestavil, stojí tam (přestavěný) dodnes a říká se mu po jiném mlynáři z toho rodu Fialův. Do toho zapadá i informace, kterou mi před lety poskytl člen rodu současných majitelů mlýna - že mají na jednom trámu letopočet vypadající nejspíš jako 1612. Jednička se tehdy často podobala sedmičce, takže pokud je to letopočet 1672, potvrzuje Havranovo svědectví, poněvadž víme, že si Jan Fiala jinak Kocour sroubil svůj dřevěný mlýn kolem roku 1670.

Tento příběh je také důkazem toho, že strašlivá sucha netrápí jen nás, ale že sužovala i lidi před několika staletími, kdy těžko můžeme mluvit o tom, že jejich příčinou byla nějaká ohromná ekologická zátěž způsobující klimatické změny. Několikaletá suchá období prostě přicházela a odcházela, vystřídána lepšími časy. Koneckonců i nový mlýn nahoře Pod Brodem, který pak nechal hormistr Pusch na opuštěném mlýništi postavit, fungoval přes dvě stě let. Pomáhala mu sice voda ze štol, to už je ale jiná historie, stále ještě připomínaná opuštěným mlýnským stavením stojícím mezi nálety vpravo od spojky silnice od Brodu do Příbrami.

ukládán do skleníků, 21 párů stříbrných nožů, 17 ubrusů a 12 tuctů ubrusků - stolovali jako šlechta. Karel Jiří Wiesser shromažďoval i další drahé mobilie, mimo jiné měl dvoje stříbrné kapselní hodinky, dvě piksly stříbra, stříbrný kord a sedm zlatých prstenů. Vlastnil i čtyři flinty a tři páry pistolí.

Po polovině století začalo v důsledku válečných konfliktů příbramské stříbrnorudné i železnorudné dolování upadat. Šichtmistrově otci - primátorovi Filipovi Zikmundovi Wiesserovi - byla odebrána správa těžažské kasy a od roku 1752 musela obec veškerý majetek pronajímat v dražbě. Karel Jiří Wiesser si znovu a na šest let pronajal za 12 000 zlatých železářský závod,

jehož výnosy však již také klesaly. V březnu 1756 obci dlužil 7569 zl. a o rok později, kdy začala sedmiletá válka, dokonce 10 094 zl., přičemž jeho aktiva nedosahovala ani poloviny dluhu.

Vzhledem k válce se obchod s železem téměř zastavil. Šichtmistr Wiesser vyjednával s magistrátem o snížení nájemného a o prodeji levného dřeva z městských lesů. Jeho otec a přímluvce, primátor Filip Zikmund Wiesser, ale právě po vpádu Prusů do Čech zemřel. Šichtmistr Karel Jiří Wiesser se chtěl z nájmu železářny vyvázat, avšak magistrát mu sdělil, že si za sebe musí najít náhradu. Několik zájemců se našlo, ale když zjistili, jak špatně na tom železářský závod je, své nabídky stáhli. Zároveň magistrát požadoval na šichtmistru splácení dluhů, jenže už na konci roku 1759 devětatřicetiletý Karel Jiří Wiesser zemřel a železářna utichla.

V nejlepších časech měl dvůr tři zahrady, pole a louky, rybníček, stodolu, špýchar, chlévy a stáj, vedlejší stavení a chalupu pro zaměstnance.

PLATIT DANĚ A ŽIVIT RODINU

Wiesserova vdova Alžběta zůstala v chátrajícím Zárybnickém dvoře (ve stájích jí třeba zbylo z 29 už jen 11 krav) a starala se o své i Wiesserovy děti z předchozího manželství. V létě 1760 si po dohodě s poručníky Zárybnický dvůr na šest let pronajal Alžbětin příbuzný Jan Khaur. Zavázal se, že bude každý rok platit obci na úhradu Wiesserova dluhu 400 zl., odvádět všechny daně, dvůr zvelebovat a živit celou Wiesserovu rodinu.

Během dalších tří krutých a hladových válečných let všechny vlastní Alžbětiny děti zemřely, z prvního Wiesserova manželství přežili Nepomucena, Rozina a Josef, který studoval na jezuitském gymnáziu v Březnici. Ve dvoře zbyli už jen dva staří valaši, tři krávy a tři prasnice a v domě pár kusů kuchyňského zařízení a nábytku. Poručníci Wiesserových dědiců prodali zadlužené hospodářství příbramskému rychtáři a důchodnímu Janu Wolfgangovi Alisovi, který za něj nabídl nejvíc - 9500 zl. Zárybnický dvůr pro něj byl ale příliš velkým břemenem, a když Josef, jediný syn šichtmistra Wiessera, v létě 1765 zemřel, Zárybnický dvůr už patřil novému, urozenému majiteli.

Pokračování příště

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

3. června 1910:

Příbramské báňské ředitelství požádalo o souhlas se školením dělníků v poskytování první pomoci.

4. června 1810:

Navštívil Příbram, Svatou Horu a březohorské doly císař František I.

5. června 1990:

Byl uveden do funkce nový ředitel ČSUP (Československého uranového průmyslu) Jaroslav Svoboda.

8. června 1850:

Do Příbrami přišlo prvních 12 četníků, aby zde vybudovali četnickou stanici.

8. června 1910:

V Příbrami se konala schůze vyslaných zástupců pro opatření náhradního průmyslu v Příbrami na místo stagnujících báňských podniků - bez pozitivního výsledku.

13. června 1940:

Narodil se v Příbrami básník Václav Hrabě.

18. června 1880:

Bylo vyhověno žádosti březohorské obce o zřízení poštovního úřadu na Březových Horách.

22. června 2000:

Byla slavnostně otevřena stálá expozice Františka Drtikola v Galerii Františka Drtikola v Zámečku-Ernestinu.

23. června 1970:

V Estrádním sále KD Příbram vystoupil Waldemar Matuška.

30. června 1990:

Po čtyřiceti letech byla obnovena Prokopská pouť.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Stanovila si Příbram limity pro parkování?

Parkování v Příbrami je složité téma, které si žádá hlubší rozbor přesahující prostor krátkého komentáře. Pro zjednodušení tedy na tomto místě uvádíme jen několik poznámek, které, jak doufáme, vyústí v další debatu v užších odborných i širších veřejných kruzích.

Parkování nelze oddělovat od celé dopravní koncepce města. Řešení parkování je otázkou nejen stavebních zásahů do města, ale také optimalizace jeho managementu. Domníváme se, že ze zpoplatněného parkování ve veřejném prostoru by měl být vytvořen jakýsi fond, který by městu dával lepší možnosti koncentrovat dopravu v klidu např. do parkovacích domů či do podzemního parkování nebo efektivněji revitalizovat stávající uliční skelet. Dále je vhodné maximálně podporovat jinou než individuální automobilovou dopravu, především dopravu pěší, cyklo a MHD, což sugeruje i na podzim představená cyklokoncepte Příbrami a/nebo i v minulém čísle Kahanu zveřejněné hlavní cíle dopravního generelu, který si nechalo vypracovat město Příbram. Těmi jsou právě redukce individuální motorové dopravy a motorové dopravy a rozvoj udržitelných způsobů cestování. Tímto směrem se vydala většina nejvýspělejších zemí světa s řadou metropolí (Kodaň, Vídeň, New York...), kde je doprava několikanásobně složitější než v Příbrami.

ODSTRANIT PŘÍČINY POŽÁRU

Zastaralý dopravní model „staré“ ani „nové“ Příbrami ze 60. let již neodpovídá aktuálním potřebám. Konkrétně na sídlišti chybí vize uličního skeletu města, stanovení limitů území a např. regulační plán či již zmíněný generel dopravy. Vybudování několika desítek parkovacích míst pouze krátkodobě „uhásí požár“, avšak neodstraňuje jeho příčinu. Poskytování

stále nových a nových parkovacích míst na úkor kvality veřejného prostoru, zeleně, vnitřního klimatu města atd. pouze povede k dalšímu zvyšování počtu aut. Taková řešení jsou tedy krátkodobá a jen upouštějí tlak, který vzniká z luxusu parkovat ničím nelimitovaný nárůst stále většího množství automobilů. To je ale dlouhodobě neudržitelné.

Výstupem pro řešení by měla být analýza a koncepční návrhové řešení v různých časových horizontech pro celé území města, a ne výběrové řízení na projektovou dokumentaci k rozšíření parkovacích ploch ve vytržených lokalitách Březohorského sídliště nebo na náhodných volných či zelených plochách, které město - neúspěšně, nepřihlásil se do něj žádný zájemce - vyhlásilo začátkem letošního roku.

KRÁTKODOBÉ EFEKTY DLÁŽDĚNÍ TRÁVNÍKŮ

Konkrétně Březohorské sídliště patří k velmi kvalitní stavební produkci 2. pol. 20. stol. Její nejvýznamnější hodnoty jsou právě v urbanistickém řešení, které se živelně a bez kontroly narušuje. Sídliště nebylo na tak velký počet aut navrženo podobně, jako tomu nejsou uzpůsobena historická jádra měst. Nová Příbram je totiž založena jako polouzavřená bloková zástavba, která předpokládala dovybavení vnitrobloků dalšími funkcemi a má velký potenciál k takovému zkvalitnění. Místo toho se tyto vnitrobloky transformují v parkoviště, protože stačí „zdláždít trávníky“. Než se rozhodneme „zdláždít“, myslíme také na naše děti, nesle-

dujme jen krátkodobý cíl. Mysleme také na zdraví, na klima ve městě či na hospodaření s tolik vzácnou dešťovou vodou a její zadržování v krajině.

Pro další úvahy o tématu proto klademe i tyto otázky: Kde jsou limity, kam až je přípustné zaplňovat veřejný prostor parkováním? Za jakou cenu? Jaké jsou alternativy nezvyšování záboru zeleně, např. případným progresivním zpoplatnění velikosti a počtu aut na bytovou jednotku? Zkoumal někdo možnosti a potřeby obyvatel komunitního života realizovatelného ve veřejném prostoru, který vede k větší spokojenosti v místě a snižuje potřeby mobility z místa, a kterému škodí znehodnocování prostředí nadvládou parkování? Řeší se při zadávání výstavby parkovacích ploch světelný smog a teplota světla? Vychází nějaké podmínky pro rozvoj zeleně v závislosti na kvalitaci stávajícího generelu zeleně a definování cílů nového rozvoje včetně nároků na údržbu, závlahu, zadržování vody v krajině (průlehy trávníků oproti zpevněným plochám, retenční plochy, akumulční nádrže atp.)? Odpovědi by měla nalézt širší odborná diskuze, bezpodmínečně nutná je však také jasná a pevná vize vedení města. Každý zodpovědný politik by měl v tomto případě vyměnit krátkodobou popularitu za dlouhodobý přínos pečlivě zvážené dopravní koncepce pro kvalitu života všech současných i budoucích obyvatel Příbrami.

■ A-tým

volně uskupení příbramských architektů

Parkování v Příbrami aneb Limity hašení požáru

Rád bych v krátkosti reagoval na vyjádření volného uskupení architektů známého pod označením A-tým. Předně – jsem opravdu rád, že zde máme iniciativu občanů založenou na orientaci a znalosti dané problematiky. Občas se totiž stává, že vznikají iniciativy víceméně samoučelné, takové iniciativy pro iniciativy. Uskupení architektů vnímám jako něco, co může pomoci v dialogu nad vizuální a funkční budoucností veřejného prostoru v Příbrami. Za předpokladu, že bude dopřáno sluchu oběma stranám a budou činěny pokusy o vzájemné porozumění a akceptaci názorů (nebo jen prostých věcných mantinelů), zajisté dokážeme hledat a najít odpovědi na zapeklité architektonické otázky při rozvoji města.

Parkování je fenomén, se kterým se potýká snad každé trochu větší město v Evropě. Určitý rozdíl mezi námi a Západem je v tom, že u nás je více automobilů na počet obyvatel. V Londýně je to něco okolo stovky aut na tisíc lidí, v Příbrami několikrát více. Vlastnictví vozu je také v naší společnosti posuzováno jinak. Možná je to pozůstatek doby, kdy bylo vlastní auto vyloženým luxusem a jeho vlastnictvím člověk zobrazoval své společenské postavení. Není možné v současné době srovnávat Příbram například s Kodaní nebo Vídní. Je to možná zbožné přání. Na jeho vyplnění budeme však muset ještě dlouho čekat.

DVOJÍ CESTOU

Naše město se rozhodlo parkování řešit ve dvou rovinách. Tou první, některými odsuzovanou, je budování parkovacích kapacit. Tam, kde to jde, budují se jednotlivá parkovací místa. Užívá se technologie, která je šetrná k prostředí a nebrání vsakování dešťové vody. Zároveň vznikají parkoviště větší - například v ulici Legionářů. Projektována jsou další parkoviště - například na Flusárně nebo v Brodské ulici. Najdou se lidé, kteří vznik nových parkovacích míst odsuzují a poukazují na to, že by se měla auta spíše tlačit z města ven než jim

zde vytvářet prostor. Přechod na jiný způsob mobility spojený s redukcí množství aut ve městě je něco, na co naše společnost prozatím není připravena. Bude trvat ještě mnoho let, než se i u nás trend odklonu od individuální dopravy začne projevovat. Do té doby musíme najít způsob, jak to množství aut ve městě pojmout. Zajisté lze najít spoustu atraktivních, elegantních a architektonicky unikátních řešení. Ta však velice často naráží na neproveditelnost, a to zejména z důvodu své ceny. Vytvořit například podzemní parkovací dům pod náměstím? Úžasný projekt, který by však

Cyklista znamená o jedno auto méně

Přečetl jsem si některé články ve zpravodaji Kahan květen 2020. Píšete o rozvoji cyklistiky v městě Příbrami. Můj osobní názor je, že zatím vybudované cyklostezky v Příbrami (okolo Dolejší Obory nebo Q-klubu) spíše slouží k vylepšení PR města a předvádění se funkcionářů města při přestřihávání pásek při otvírání pár set metrů nějakého opraveného chodníku uprostřed města. Skutečnou potřebu cyklistů neřeší. Například situace na silnici z Příbrami směrem na Obecnici je z pohledu cyklistiky zoufalá a město Příbram s tím viditelně nehodlá nic dělat.

Zaujal mě článek o trase směrem na Orlov. To by bylo konečně řešení k snadnějšímu propojení Příbrami s okolními obcemi a také s údolím Litavky. Dalším efektem je, že podél trasy působí spousta firem, jejichž zaměstnanci by k cestě do zaměstnání mohli využít kolo. Namátkou např. ZAT, Sitex, Arriva atd. Po malých úpravách by se mohla opravit cesta kolem Litavky, a tak by se dalo jezdit na kole i do Kovohutí Příbram a dále směrem na Lhotu u Příbrami.

Některé firmy využívání kola na cestu do práce podporují, např. ZAT je členem iniciativy Do práce na kole. Když mluvíme o podpoře cyklistiky, bylo by asi dobré takové aktivity zmínit i ve vašem zpravodaji a vyzvat další příbramské firmy k zapojení. Je totiž jasné, že cyklista jedoucí do práce na kole znamená o jedno auto méně v ulicích města.

■ Michal Solnický

Foto: Unsplash

Priority se mění i ve vztahu k cyklistice

S názorem pana Solnického nelze než souhlasit. Oblastí, které měly být městem od 90. let minulého století řešeny s rozvahou, soustavně, třeba i s nízkým rozpočtem, ale dlouhodobě, je bohužel spousta. Zabývat se infrastrukturou pro cyklisty nebo pěší nebylo populární. Základní politické zadání směřovalo k budování silnic a parkovacích míst pro

více a více aut, protože vlastnit automobil představovalo známku úspěchu a společenskou nezbytnost.

Vyhledávací studie (trasy) z náměstí T. G. Masaryka do Orlova je bezesporu první vlaštovkou, která novou cyklotrasu pojímá také jako formu dopravy do práce. V následujících letech bude podobná dopravní cyklistická

infrastruktura v Příbrami budována mnohem více, protože postoje lidí se mění. Skvělé iniciativy typu Do práce na kole tak získají mnohem více následovatelů a na ulicích ubude aut.

■ Martin Buršík

1. místostarosta města Příbram

stál tolik, že by se v Příbrami po několik let neopravila jediná lampa nebo lavička.

REZIDENT MUSÍ MÍT PŘEDNOST

Druhou cestou je důsledné nastavení parkovacích zón s jasným a přísným nastavením toho, kdo, kdy a jak na nich může parkovat. Rezident má a bude mít vždy přednost před někým, kdo zde jen odkládá auto, aby odjel mimo město za prací. V tuto chvíli máme dostatek dat k tomu, abychom mohli začít práce na zonaci oblasti sídliště a starého města. Víme přesně, kolik denních a kolik nočních parkovacích míst nám chybí. Základním momentem bude vytlačení vozidel ne-rezidentů mimo obytnou zástavbu a zároveň, díky nastavení progrose ceny parkovného, omezení parkování druhých a dalších vozidel jednoho rezidenta. Jsou známy případy, kdy má jedinec před domem zaparkováno i pět aut (zpravidla v různém stádiu rozkladu).

Budováním parkovacích míst a důslednou a promyšlenou parkovací politikou dokážeme situaci s parkováním v našem městě zvládnout do doby, než se začne projevovat postupný odklon od individuální dopravy, o kterém jsem psal výše.

KDYŽ NENÍ ČAS

Vše má své limity. I parkování. Na vše se díváme z mnoha úhlů pohledu. Na rozdíl od některých vizionářsky orientovaných architektů počítáme i s proměnnými, jako jsou reálné a aktuální potřeby obyvatel, demografický vývoj, ekonomická kondice města, stav současné legislativy, personální a odborné kapacity, situace na trhu staveb atd. Zásadním parametrem je i čas. Proč? Protože ho je k vytváření koncepcí, vizí, strategií a dalších v podstatě virtuálních věcí potřeba mnoho. Může se pak klidně stát, že pro samé uvažování nad problémem a nad jeho komplexním ucho-

pením zjistíme, že jsme za měsíce a roky nevyřešili vůbec nic. Je potřeba nad projekty přemýšlet a uvažovat o jejich vlivu na prostředí města, ale zároveň je potřeba i pracovat „v terénu“ a věcně řešit problémy, o které denně lidé ve městě zakopávají.

V příspěvku A-týmu nacházíme příměr o hašení požáru v souvislosti s řešením parkování ve městě. Dívajíc se na hořící dům udělá člověk zpravidla co? Začne ho hasit, nebo si stoupne k rýsovacímu prknu a začne kreslit dům, který už nikdy nechytne? Je-li ten člověk alespoň trochu při smyslech, udělá nejdřív to první, pak až to druhé. Přesně to děláme s parkováním. S tím rozdílem, že současně hasíme a zároveň vymýšlíme něco, co už hořet nikdy nebude.

■ Jan Konvalinka

starosta města Příbram

Mějte s námi přehled
o dění v Příbrami

**MĚSTSKÝ ZPRAVODAJ KAHAN
TAKÉ ONLINE & V AUDIOVERZI**

Najdete nás na:
kahan.pribram.eu

SPOLEČNĚ PRO PŘÍBRAM

- 10 návrhů pro Příbram
- Hlasujte zdarma na spolecne.pribram.eu
- Na hlasování je čas od 1. do 20. 6. 2020

Více o participativním rozpočtu na spolecne.pribram.eu